

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG ES NYOMDA: KAPU-U. 64-66
KIADÓHIVATAL: FERDINAND KIRÁLY (VOLT REZSŐ) KÖRÜT 6

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 1-77.
KIADÓHIVATAL 82, NYOMDA 6-77 SZAM

ELŐFIZETÉSI DIJAK BRASSÓBAN:
Egy óra 90 lej, negyedévre 240 lej, félévre 460 lej,
egy évre 900 lej és havonta 15 lej kézbesítési díj.

FŐSZERKESZTŐ
SZELE BÉLA dr.

ELŐFIZETÉSI DIJAK VIDÉKRE:
Egy óra 100, 1/4 évre 270, 1/2 évre 520, 1 évre 1000 lej
Külföldre: 1/4 évre 420, 1/2 évre 820, 1 évre 1600 lej

XXXIV. évt. 11. szám

Szombat, 1928 január 14

Dobrescu Demeter,

a romániai ügyvédek egyesületének elnöke, mint egy népe és hazája sorsáért aggódó próféta szólaltatta meg az elnyomott és leromlott Erdély tiltakozását az Adeverul hasábjain. Nem emlékszünk, hogy valaha ennyire a lélek mélyéből, a meggyőződés ilyen áthatottságával, az igazság ekkora erejével és a fenyegető memento ilyen komorságával és szigorúságával hívták volna tetemre a regáti szellemet.

Mint súlyos pörölycsapások hullnak egymásután a hatalmas vádak az előkelő román közéleti férfiu tolla alól: a méltatlan közigazgatás, a brutális és fosztogató politika, a rágalmozás és üldözés rendszere, s a minden bajt, zavart, omlást és romlást egybefoglaló szózat: pusztulás. A marathoni katoná halálra fulladva még a győzelem híré hallathatta, a gondoktól, bánatmaktól, sebektől szaggatott Erdélynek hite- erejevesztetten már csak egy szava van — merőben ellenkező a marathoni győzőével — a pusztulás.

Es Dobrescu, az ügyvédek egyesületének elnöke az erdélyi románok elnyomottsága miatt lázong, de mi úgy érezzük, hogy faja véres igazságában a romániai kisebbségek méltatlan és szomorú szenvedése is bennfoglaltatik. Sőt nemcsak bennfoglaltatik, hanem meggyőződésünk szerint, a mi kisebbségi elnyomatusunk, a sovinizmusnak és hatalmi önkénynek bekeszerződésén. Gyulafehérváron, alkotmányon keresztüljáruló vad-sága vezetett a románok elnyomására, az egész Erdély kíméletlen anyagi, erkölcsi és politikai letarolására is. S bizonyára nem fájul idáig Erdély állapota, ha a mi szűkebb hazánk román népe idejekorán tiltakozik és küzd a kisebbségek jogainak elkönfiskálása ellen, s kezdettől a gyulafehérvári határozat marad politikájának alfája és omegája.

„A brutális és fosztogató regáti politika”, ahogy Dobrescu mély keserűségében a köz-állapotokat jellemzi, csak Erdély minden népének az alkotmány és törvény szellemében való összefogásával és akar tával szemben válhatik erőtlenné; ezért szükséges, hogy az erdélyi románok ösztön, elhatározón tegyék magukévá a nemzeti kisebbségek sérelmeit, s a nemzeti kisebbségek bizalommal és oda- adással támogassák azt a küzdelmet, melyet Erdély románjai a rossz értelemben vett regáti szellem ellen folytatnak.

Nagy jelentősége van az ügyvédek egye- sületé kiváló elnöke eme nyilatkozatának: „Amikor rossz dolgunk volt, még mindig jobb volt, mint ma, amikor jó dolgunk van.” Mi volt az a rossz dolog? A magyar elnyo- más. S mi a jó dolog? A román felszaba- dultság. S íme, akkor nem volt olyan rossz, mondja Dobrescu, mint ma. Egy vallomás, mely napnál világosabbá teszi, hogy nekünk is sokkal rosszabb a dolgunk, mint erdélyi román testvéreinknek volt a magyar éra alatt, s hogy a rosszabb dolog ellen együtte- sen kell harcolnunk.

Ez a harc nem állhat csupán politikai küzdelemből, bár románság és kisebbség iti is egymásra találhatnak; elsősorban társa- dalminak és gazdaságinak kell lennie, ahol legjobban érezzük a mult és a jelen kü- lönségét.

A marathoni hős, aki az erkölcs és igaz- ság békés és törvényes fegyvereivel harcol Erdély szabadságáért, jelentse majd hazá- jának: győzelem. Győzelem a pusztítás és pusztulás romjain.

A Bratianu-család görcsösen ragaszkodik a pénzügyi tárcához

A legújabb pénzügyminiszterjelölt: Dinu Bratianu, a miniszterelnök öccse

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósító- jától.) A ma reggeli bukaresti lapok hivata- los jelentés alapján közlik: Tegnap a pénz- ügyminiszterium főtisztviselőit hivatalosan értesítették arról, hogy Bratianu Vintila vég- leg határozott a pénzügyi tárca átadásáról.

A lapok közlése szerint Bratianu Vin- tila utóda a pénzügyminiszteri székben nem más, mint a Bratianu-triász harmadik tagja: Constantin Bratianu lesz, aki most lép poli- tikai térre.

Bratianu Constantinnak — akit Dinu névvel becéznek — a politika porondján való váratlan megjelenése óriási meglepetést kel- tett Bukarestben, mert még tegnap mindenki arra számított, hogy Victor Antonescu lesz a pénzügyminiszter. A meglepetés mellett poli- tikai körökben ez a hír kellemetlen halást

is keltett, s három magyarázatot is fűznek a tervhez. Az első magyarázat az, hogy Bra- tianu Vintila ragaszkodik ahhoz a tradíció- hoz, hogy egyszerre mindig két Bratianu le- gyen a kormányban. A második magyarázat szerint Bratianu Vintila azért nevezi ki öcs- csét, mert Victor Antonescu kinevezése vi- hart váltana ki a politikai életben. A har- madik és a legkézzelfoghatóbb magyarázat az, hogy olyan ember kell pénzügyminiszter- nek, aki Vintila mellett a szalmabáb sze- repét játsza.

A hír, amelyet a bukaresti lapok kö- zölnek, egészen komolynak látszik, azonban ellenzéki körök felfogása szerint mégse való- színű, hogy Bratianu Dina mégis elfoglalná a pénzügyminiszteri széket, mert azt a közvé- lemény mély ellenszenvvel fogadná.

A Dreptatea szenzációs cikke egyes román diákok olaszországi szerepléséről

Azt hitték, hogy idehaza vannak

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósító- jától.) A nemzeti parasztpárt hivatalos lap- ja, a Dreptatea kezdettől fogva legélesebb- ben elítélte a diákok antiszemita mozgal- mát, sőt nem egyszer szokatlanul élesen ki is kelt ellene.

Tegnap számában ismét szenzációs cik- ket közöl arról, hogy egyes diákok, hogyan viselkednek külföldön, hogy kompromittál- ják az országot és mennyire sértik a vendég- látó külföldi közvéleményt.

Egy pár egyetemi tanár — írja a Drept-atea — akit az Olaszországban történt dr- ákbotrányok megvizsgálására küldtek ki, befejezte munkáját. A vizsgálat idővitélle, hogy egy csoport olyan diákokat küldöttek ki az olaszországi fasizta diákok kongressz- susára, mint Románia reprezentánsait, a kik résztvettek minden antiszemita zavar- gásban, sőt voltak közöttük olyanok is, aki- ket az egyetemi tanács megbüntetett.

Az egyetemek »reprezentánsai« pénz is gyűjtöttek maguknak az utazáshoz, s ehhez nagyobb összeggel hozzájárultak a minisz- teriumok is. Manolescu, Tatarescu és An- gelescu urak után. Ezenkívül az olasz fa- sizta diákoktól is kaptak nyolcezer lirát, így az összegyűjtött pénz mintegy kétszáz.

Mikor a belügyi s közoktatásügyi minisz- tervezet leire rugott,

teriumok pénzén az egyetemek »reprezentán- sai« Olaszországba érkeztek, botrányos ma- gaviseletükkel vonták magukra a figyelmet.

Elszöktek a szállodákból, anélkül, hogy fizettek volna. A rendőrség elfogta őket és kényszerítette, hogy fizessék ki szállodai számlájukat.

De még többet is tettek: az egyik diák egy kereskedőtől ellopoott egy nyakékot.

Mikor a rendőrség elfogta a diákok és megtalálta nála az ékszer, a következő me- sével állott elő:

— A kereskedőtől egy nyakékot vásárolt- tam. Azonban túl drágának találtam s ezt mondtam neki: Csak egy zsidó kérhet ilyen nagy árat. Erre a kereskedő bosszúból még egy nyakékot csempészett a csomagomba.

Ez a magyarázat azonban nem elégítette ki az olasz rendőrséget s a román diákok el- zárták.

A botrányos esetet a rendőrség az olasz ország nagykövetség tudomására hozta, mely a kormányt informálta az esetről.

Ezek az esetek, hozzá még a tiszteletlen magaviselet, a megzavart mulatságok, botrá- nyok, az olasz közvéleményben leírhatatlan- nul kedvezőtlen benyomást keltenek.

A Dreptatea a következő kommentárt fűzi hozzá:

— Szegezzünk le egyet: a román diákok, felháborítva a mai hatóságainktól, azt hitték, hogy bárhol megtehetik azt, hancz szállodák- ban lakjanak és hogy a kereskedőtől elve- gyék az árut, anélkül, hogy fizessék.

Azonban a diákokat még egy csalódás érte: Mussolini rendőrsége nem volt olyan előzékeny, mint a Ducáé.

Még egyszer leszögezzük: Mindent a Dreptatea írja, amelynek jó románságához nem férhet kétség. Mi csak fordítani szok- tunk ilyesmit.

Létrejött a megegyezés Románia és Bulgária között a háboru alatt elkobzott javak ügyében

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósító- jától.) Románia és Bulgária között két hó- napi tárgyalás után létrejött a megegyezés a háboru alatt elkobzott vagyonok és javak ügyében. A megegyezés értelmében Bulgária háromszáz usz millió lejt fizet Romániának. Ezzel szemben Románia feloldja az összes le- foglalt bolgár javakat. A háromszázhuszmil- liót Bulgária három egyenlő részletben fi- zeti meg rövid határidő alatt. Bukaresti poli- tikai körök álláspontja szerint ez a megálla- podás utját nyitja más államokkal való megegyezésnek.

Heves viták a magyar képviselőházban a hadikölcsön kamatainak valorizációja körül

Bud engedett eddigi merev álláspontjából

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A képviselőházban a hadikölcsön valorizációs javaslatának során Wolff Károly is felszólalt a felolvasott Tisza István nyilatkozatát, amely szerint Tisza ezt mondta:

— Aki feltételezi, hogy akadna kormány, amely csak egy fillérrel is megrövidítené az állampolgárokat, hazaáruló. Ha a háborút elvesztjük, utolsó darab földünket, ruhánkat azoknak adnók, akik garasait a nemzet oltárára áldozták.

— Tiszával meghalt a hadikölcsön nemzeti becsületének ügye, mondta Wolff, majd kifejtette, hogy sohasem gondolt a tőke valorizására, hanem csak a kamatokra. Kívánja a hatodik szakasz törlesztését, amelyben az van, hogy sem az állam, sem a közületekkel szemben nem lehet beszélni a valorizációról. A javaslatot nem fogadja el.

Európa itélőszéke elé kell vinni az elcsatolt területeken elhagyott és gondozatlan gyermekek ügyét

Ekkor a vitát félbeszakították, hogy felolvassák Wolff külügyminiszter válaszát, amelyet az Hegymegi Kiss Pálnak az elcsatolt területeken maradt és gondozásra szoruló gyermekek hazahozatala ügyében hozzánté-

zett kérdésre adott. Wolff kijelenti, hogy a kormány ezzel a kérdéssel szüntelenül foglalkozott, és minden olyan esetben, amelynél valamilyen gyermek hazahozataláról konkrét kérelem terjesztett elő, az ügyet az utódállamokkal simán tárgyalják és a gyermek haza is hozatott, erre azonban csak akkor van lehetőség, ha maga a szülő, vagy a hozzá tartozó helyezi el a gyermeket a menházban, mert ellenkező esetben a gyermek felett az illető állam rendelkezik; abba pedig a kormány nem avatkozhatik bele, hogy az egyes államokban a gyermekeket hogy kezelik és milyen intézetekbe viszik.

Hegymegi Kiss Pál nem fogadja el a választ. Szerinte ezt a sérelmes kérdést Európa ítélőszéke elé kell vinni.

Bud enged

Az ülés végén Bud megkérdezi a képviselőket, hogy kielégítene-e őket, ha a kormány úgy módosítaná álláspontját, hogy a valorizáció kérdését nem zárja le végleg, hanem fenntartaná a későbbi revízió lehetőségét. Ezzel pedig az egységes párt értekezletén bejelentette, hogy a párt kívánságának megfelelően hajlandó a valorizáció kérdésének végleges elintézését később megállapítandó időpontig elhalasztani. A pártértekezlet ezt az elhatározást örömmel vette tudomásul.

A munkanélküliség okai

Hogyan szervezik meg tudományosan a munkát a Zsilvölgyben — A Reuter-ügynökség a munkügyi miniszteriummal is szaktaná

BUKAREST. (A Brassói Lapok munkatársától.) A nyolcórás munkaidőért való küzdelem, mely évtizedeken át jellemezte a világ minden országában a munkásság szociális harcát, Romániában még a kezdet kezdetén áll. A Nyugat, Amerikával az élen, már a munkának tudományos analizésénél és megszervezésénél tart és a tengeren túl részben már valóság lett a heti öt napos, napi 6—7 órás munkaidő. A modern nagytőke saját industrializálódásának kifejesztésében keresi és találja a megfelelő profitot, ellentétben a primitív és erőltet tőkével, mely a munkásszociális kényszerűségeiből igyekszik kisajtolni, idejétmúlt módszerek szerint, a hozadékot.

Románia a tőke észszerű kihasználása, modernizálása tekintetében még a gyermekcipőket tapossa. Ez a visszamaradottság önként következik az ország sanyaru gazdasági helyzetéből. Múltán a termelés pénzügyileg ugyancsak tragikusan áll, a nagytőke industrializálódás eshetőségei kizártak. Az ország jelentékeny részben, sőt többségben agrárterület, mely csak most lát neki az iparosodásnak. A szociális munkás és munkavédelem ugyyszólván ismeretlen fogalmak. A termelés szabadsága végtelen és anarchikus. Száz egyéb okot lehetne felsorolni, melyek mutatják, hogy a román ipari és agrártőke profitlenetőségeit miért kizárólag a munkavédelem kihasználására építi, s miért, hogy ennek a gazdag országnak kapitalizmusa oly kevésse rokonszenves nyugatabbra meg a polgári szociológusok előtt is.

Néhány szomorú adat

Románia munkásszociális helyzete tenát rendkívül szomorú és az egyre súlyosabb mértékben növekedő munkanélküliség miatt valósággal fenyegető. A munkügyi miniszterium, mely Genfben és Amszterdamban átcsomónyi munkásszervevvel áll összeköttetésben, természetesen sokkal kedvezőbben festi a helyzetet, mint amilyen az valóban. Azonban ezek a hivatalos adatok, melyek még azt is tagadják, hogy a királyságban gígászi léptekkel fejlődik vissza a munkalehetőség, egyáltalában nem fedik a valóságot, s e jelentések korrektségét véve alapul, a Reuter-ügynökség éppen úgy megszaktitáná a miniszteriummal az összeköttetést, mint a hivatalos távirati irodával. Így például a miniszterium szerint Romániában általános gyakorlat lett a nyolcórás munkaidő. Ezzel szemben a szakszervezetek statisztikája szerint az átlagos munkaidő 11 óra, s a nyolc órás munkát éppen az állami műhelyekben respektálják legkevésbé. Alábbiakban szakmák szerint közlünk

néhány adatot, melyek élénken mutatják, milyen nyomorúságos embrió még a romániai szociálpolitika:

Napi munkaidő:

Ipar	Férfiaknál:	Nőknél:	Gyermekeknek:
Textil	10	11	11 és fél
Állami dohányjővedék	10	11	11
CFR. műhelyek	10	—	10 és fél
Fém	9	—	9 és fél
Nyomda-könyvkötészet	9—10	10—11	10—11 és fél
Földmunka	13	14	14

Ez a statisztika természetesen jórészen a regátra vonatkozik; Erdélyben, ahol a szervezeti élet erősebb, valamivel vigasztalóbb a helyzet bizonyos szakmákban, de például az erdélyi bányamunkások munkaviszonyai szomorubbak, mint nyugaton voltak száz évvel ezelőtt. Megjegyzendő, hogy főképpen az állami műhelyekben és a nagyipari vállalatoknál az ugynevezett túlóra rendszer, melyet a modern kapitalizmus és munkásszervezés a nyugaton már teljesen kiküszöbölt, még súlyosbítja a munkaidőviszonyokat és az átlag nem egy szakmában eléri a napi 16 órát. A textilszakmában a munkaviszonyok egyenesen középkoriak. Nem egy vállalatnál ugyanaz a nőszemélyzet két rayonban dolgozik, tehát egy-egy munkás 22 órát is dolgozik naponta. A nőknek, mint a legolcsóbb munkaerőknek ilyen kihasználása természetesen erősen növeli a munkanélküliséget és nemzetgazdasági szempontokból óriási károkat okoz.

Liberális szociálpolitika

Ilyen vigasztalan körülmények között természetesen tragikomikus valami, hogy a munkügyi miniszterium következetesen a törvényesen és rendszeresített nyolc órás munkanapokról beszél. Ezzel kapcsolatban nem érdektelen, hogy sok vállalatnál s az állami műhelyeknél is a kollektív szerződések nyolcórás munkáról szólnak. Azonban ez üres illúzió csupán. Ugyanis egyrészt az életszükségleti cikkek magas árai, másrészt a munkanélküliség miatt a bérvizonyok gyatrak s a munkásság helyzete általában keserű és reménytelen. A különböző vállalatok természetesen kihasználják ezt a kézenfekvő nyomorúságot s a túlóra-rendszerrel a végtelenségig sajtolják az olcsó munkaerőt. A tőke alapjában minimális fizetésért egy csomó túlórákat kap. Jellemző a visszamaradt szociális viszonyokra, hogy az ékirályságban sok iparágnál egyáltalában nincsen felmondási idő. A szombati fizetési napokon egyszerűen tud-

tára adják az alkalmazottnak, hogy többé nincs szükség rá.

Még szomorubb a helyzet ott, (mint például a zsilvölgyi üzemeknél, a Titan »Nadrag« Calan műveknél és több erdélyi vállalatnál), ahol akkordra, darabszámba megy a munka. Ezeknek az akkordos vállalatoknak a vezetősége a munkaerő maximális kihasználására fektette a fősúlyt, s ilyenképpen elérte azt, hogy a produkció felülmúlta a világstandardot is, ugyanakkor pedig a munkásság nyomora végtelen és leírhatatlan, mert az akkordbért a maximális produkció alapján kalkulálták s így a jövedelem még távolról sem lehet arányban a teljesített munkával.

Ezeknek a szomorú adatoknak a felrolását a végtelenségig lehetne folytatni, — minden haszon és cél nélkül. Hiszen addig, míg a mai gazdasági politika lehetetlenné teszi a tőke szervezkedését és a liberális szociálpolitika a munkásság gazdasági mozgalmát, addig minden panasz meddő és felesleges. A demokratikus állampolitika minimumára van szükség, hogy a munkásság valamit is kaphasson, ott, ahol a dolgozó osztálynak egyetlen képviselője sem juthatott a parlamentbe, nem lehet kívánni, hogy elnyűtt proletárgyermekek panasza felhallatszon a bársonyszékekig.

Az olasz-magyar barátság jegyében

MILANO. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Hory András, Magyarország római követe nyilatkozott a Popolo d'Italiában az olasz-magyar barátság jelentőségéről és következményeiről. A két ország szerződéséről kifejté Hory, hogy az minden más szerződéstől különbözik, mert ez valóban áthatja mindkét nemzet legszélesebb rétegeit és céljai mindenben azonosak a két nemzet céljaival. A végleges kereskedelmi szerződés a két állam között még február hó folyamán létrejön.

Ugyanakkor Rómában, az Aeroklub helyiségében megalakult az olasz-magyar egyesület, amelynek a székhelye Rómában lesz és fiókjai Milánóban, valamint Fiumében. Elnökül San Martino Valperago grófot választották meg. Az új egyesület elhatározta, hogy sorozatos előadásokat tart a magyar problémáról.

„Heroikus küzdelem a rabláncoktól való megszabadulásért”

Februárban kormányra kerül a nemzeti parasztpárt

MÁRAMAROSSZIGET. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A nemzeti parasztpárt máramarosi tagozatának az összehívás és a szakszervezetek jegyében tartott népgyűlésén a következő határozatot hozták:

1. Bizalommal vannak a párt országos elnöke, Manju Gyula iránt és megfogadják, hogy úgy, mint a múltban, a jövőben is segítségére lesznek abban a heroikus küzdelemben, amelyet az ország népének felvirágoztatása és a rabláncoktól való megszabadítás érdekében kifejt.

2. Biznak abban, hogy azt a férfias küzdelmet, amit a párt vezetői folytatnak, a közeljövőben siker fogja koronázni, azaz véget ér a mai büdös rendszer és az országban vissza áll ismét a törvények uralma, mire az országnak ma sokkal nagyobb szüksége van, mint bármikor.

3. A máramarosi nép reprezentánsai szívből köszönetet mondanak a párt szerett elnökeinek, Manju Gyulának azért, hogy a felső- és középvisei román közbirtokosok ügyét magáévá tette, szembehelyezkedvén a kormánynak a tőkéssekkel szemben tanúsított kedvezmény nyújtásával s remélik, hogy az ő munkája meg fogja hozni a közbirtokosságoknak a kedvező eredményt, amiért a máramarosi nép örök hálaát fogja kiérdemelni.

A népgyűlés befejezése után dr. Crisan György, a nemzeti parasztpárt titkára a Brassói Lapok máramarosszigeti tudósítójának kérdésére kijelentette, hogy a mai helyzeti politikai helyzet szerint a Nemzeti Párt legkésőbb februárban kormányra kerül, mindezt előre van szó, hogy simán mennek-e a liberálisok vagy pedig el kell-e távolítani.

Ami a magyarságot illeti, kijelentette a Nemzeti Párttitkára, hogy a Nemzeti Párt gyűlésekre határozatok alapján áll s ha a magyarság bármilyen állást foglal is el az új választásokon, Manju pártja megadja a kisebbségeknek mindazokat a jogokat, amik a gyűléshatározatok biztosítanak.

Niemerower főrabbi nyílt levelet intézett Miron Christea patriárchához

A főrabbi részvétét fejezi ki a rombolások miatt

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Niemerower főrabbi ma nyílt levelet intézett Miron Christea patriárchához, a legutóbb — főként a piatra-neamti — rombolásokkal kapcsolatban. A nyílt levél megszólítása: Sanctitate!

Azzal kezdi a nyílt levelét, hogy a piatra-neamti temető megszentetlensége végtelenül elszomorította a zsidóságot. Kérje,

utójátéka-e ez a kolozsvári és nagyváradai eseményeknek, vagy előjátéka a további rombolásoknak?

A zsidóság megsiratja ezt a katasztrófát, de fáj ez az eset a zsidóságnak, mint a román állam polgárainak is, mert az ország becsületén új seb esett. Hangoztatja, hogy a kormány szigorú intézkedéseket igért a további szentségtörések megakadályozására. Azok a támadások, amelyek évek óta folynak Romániában a zsidó vallás ellen, az általános erkölcsi süllyedésnek szomorú tüneteit horrokként magukban.

Pascanu Mihály elhunyt professzor végrendelete, amelyben tetemét a zsidó orvos-tanhallgatók számára tanulás céljából adja, valamint néhány keresztény pap izolált megnyilatkozása ragyogó napsugarak ebben a szomorú korszakban.

A nyílt levél reményét fejezi ki, hogy most, a kultura veszélyeztetettségének pillanatában a román állam vezetőgyűlésének férfiai és a kormány meg fogják találni azokat a megfelelő szavakat, amelyek az ország lakosságát arra bírják, hogy megvédjék a vallás és a haza tisztességét.

Mint a zsidó vallás reprezentánsa, elsősorban illetékesnek érzi magát, hogy részvétét fejezze ki öszentségének, tudva azt, hogy milyen sokat szenved, hiszen a patriárchát, mint »Kohen gadol«-t, mint főpapját a román államvallásnak, ládalmán érinthetik ezek az események, amelyek a vallási és az emberi civilizáció megtámadását és romlását jelentik.

Niemerower főrabbi nyílt levele, — a melyet a közvélemény udvariassági aktusnak tekint, — nagy feltűnést keltett Bukarestben.

TESTA

Gyógyít:

Fejfájást - Migránt - Idegfájdalmakat - Fogfájást - Hűlést - Spanyolnáthát - Nyílalást

Gyógyszertárakban

és drogeriákban.

2/60 fl.

— En ettől se tartok. Minket semmiféle perturbáció nem zavarhat meg, mert nem a szabadságok és polgárjogok biztosítása szolgált elégtelenséget szülni, hanem az elnyomás.

— Pártunk keretein belül szó sem lehet Gyulafehérvár-ellenes áramlatról. A mi politikánk egyik alappillére Gyulafehérvár. A pártot a fővezérek irányítják, akik e program mellett híven kitartanak és megkövetelik, hogy ahhoz a párt minden tagja ragaszkodjék.

— Az erdélyi magyarsággal szemben semmi okunk nincs a bizalmatlanságra. Az animozitás, ami egyénileg, egyénekkel szemben esetleg fennáll, az egyesek dolga, amely semmi körülmények között sem gyakorolhatja a legcsekélyebb nyomást sem pártunk politikájára.

— Nagyon boldogok volnánk, ha megtalálhatnánk azt az utat, amelyen nemcsak a szászok, svábok és a zsidók, hanem a magyarok is megtalálhatják boldogulásukat. És azért fontos, mert mi a magyar népet nagyra becsüljük és igen fontos faktornak tartjuk a román állam életében.

Jó úton halad a magyarság

— Mi a véleménye Kegyelmes Urnak a magyarság eddigi politikai magatartásáról és a Magyar Pártról?

— Meg kell állapítanom, — hangzik a válasz. — hogy vezetésében a magyarság igen nagy haladást tett. Örömmel láttuk, hogy nem állt kötélnek a választások alkalmával. A külön kisebbségi blokk nagy szimpátiát keltett pártunk előtt.

— Hangsúlyoznom kell ennek kapcsán, hogy a mi programunk a szó legrealisabb értelmében demokratikus. Természetes dolog, hogy a kisebbségektől is megköveteljük, hogy nekünk e programm megvalósításában segítsenek és ne támogassák azokat, akik ezeket a demokratikus eszméket nem vallják, sőt perhorreszkálják. Meg kell állapítanom azonban azt is, hogy e programm megvalósításánál a kisebbségek politikai magatartása minket a legkevésbé sem fog befolyásolni. Ha a kisebbségek segítenek nekünk, övék is lesz az érdem.

— Mi az álláspontja Kegyelmes Urnak egy esetleges kooperációról a nemzeti-paraszt párt és a Magyar Párt között?

— Hogy a jövő választások miképpen alakulnak ki, egyelőre megmondani nem igen lehet, amint hogy azt sem, hogy az esetleges választási harcokban pártunk kikkel fog kolaborálni. Minden esetre örömdetes volna, ha e tekintetben az összes kisebbségekkel is valamelyes módon megegyezés jönne létre.

A nemzeti-paraszt párt gazdasági programja

— Igen, pártunknak részletesen kidolgozott gazdasági programja is van. Ez a program annyira meg van, hogy már lo-pogatták is. A kormányon levő liberális párt kezdi kisajátítani gazdasági célkitűzéseinket, ami ellen mi határozottan tiltakoztunk is. Különösen a valuta stabilizációja tekintetében van ez így. Eddig hallani se akartak róla, most főcélul tűzték ki. Az idegen tőke után, amit eddig perhorreszkáltak, most szaladnak és paritativ intézkedésekkel akarják elniteni a közönséggel, hogy a kormány a reformok terére lépett. Hogy eddig mennyire csak paritativ intézkedéseket tettek, világó-

Gyulafehérvár feltámadása előtt

Nincs olyan jó barátja az erdélyi magyarságnak, mint Maniu, Vaida-Voivod és én, — mondotta Pop Csicsó István, a prezumpatív kormánypárt egyik fővezére — Gyulafehérvár megvalósítását becsületbeli kötelességének tartja a nemzeti parasztpárt, mert elkötelezte magát rá az egész világ előtt — Stabilizált lej, reorganizált igazságszolgáltatás és a külföldi tőke rentabilis elhelyezkedésének garanciális törvényekkel való biztosítása, a nemzeti parasztpárt gazdasági programja

ARAD. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Hétfőtől vasárnapig hét egymásra következő péntek közel tíz év óta az erdélyi magyarság napjára. Nincs hétfőnk, keddünk, szerdánk, csütörtökünk, hogy hasznos és szorgalmas munkával előkészíthessük a hét koszorúját, a vasárnapot. A mi naptár csinálónk kegyetlen gondossággal évről-évre kitörültek minden piros betűt az erdélyi magyar kalendáriumából. A sok ezer fekete péntek végül is beleyőkreztette a szívekbe a kételyt: van-e olyan román párt, amelyiknek a mi ezeresztendős kalendáriumunk számára is akad egy-két piros betűje.

Pop Csicsó István, a nemzeti-paraszt párt egyik nevelő apja hangosan, kiáltó szóval azt mondta: igen.

A boldogító igent nagyon komolyan kell venni. A nemzeti-paraszt párt ma lelagadhatatlanul menyasszonya a hatalomnak és egészen bizonyos, hogy már csak hónapok vannak esküvőjéig. És Pop Csicsó István, a kormányzótanács volt hadügyminisztere, a kit a pompás menyasszonyhoz még abból az időből fűznek gyöngéd, apai szálak, a mikor ez a menyasszony a magyar parlamentben még Hamupipőke volt, azt állította, hogy a küszöbön lévő esküvő nem csak a menyasszonyt, hanem az erdélyi magyarságot is boldoggá fogja tenni.

Ütközet előtt

De halljuk a boldog örömapát.

— A román politikai életben csend van, — kezdi a beszélgetést a nemzeti párti vezér. — Ez a csend azonban távolról sem tévesztendő össze a nyugodt, békés harmónia csendjével. Most csend van, de fűlsikelítő lesz a láрма, amikor az ütközet megkezdődik. Mert ütközet előtt állunk.

— Abszolút nyugalom a politikai életben természetesen el sem képzelhető. Michalache Vlască megyében megkezdte a kampányt. Ez a kampány azonban még csak előcsatározás. Plenker-Feuer. A pergőtűz a parlament megnyitásakor következik. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy a belpolitikai harctér unalmas időszakát nem fogják feleleveníteni viharos gyűlések.

— A nemzeti-paraszt párt reprezentatív nagygyűléséről, a sokat emlegetett Gyulafehérvári gyűlésről nem mondtunk le, — folytatja a pártvezér. — A nagygyűlés terminusát azonban még nem állapította meg a párt 24 tagu vezérő bizottsága, amelynek ez a fontos aktus a hatáskörébe tartozik. Az azonban bizonyos, hogy a nagygyűlést tavasz

előtt nem tarthatjuk meg, mert a hideg, téli időben nem tudjuk felvezetni a hatalmas harci tömeget, amely a gyulafehérvári gyűlésen részt akar venni. Mert ez a gyűlés impozáns lesz. Az első gyulafehérvári gyűlés óta Románia politikai életének legimpozánssabb megnyilvánulása. Hogy milyen nagy esemény lesz az új Gyulafehérvár, legyen elég megemlítenem annyit, hogy már az elmaradt őszi nagygyűlésre olyan nagy számban jelentették be az ország minden részéből az egyes helységek delegátusait, hogy szinte lehetetlenségnek látszott a tömérdek embert a kisvárosban elhelyezni. Egyes régi királysághelyi helységek részéről 300-an is jelentkeztek. Ha hozzávesszük, hogy a szomszédos megyék hatalmas tömegekkel képviseltették volna magukat, megértjük, miért nem kívánatos a kormány számára Gyulafehérvár.

— A tavaszi Gyulafehérvár, ha lehetséges, még impozánssabb lesz, mint az őszi lett volna. Olyan tömegeket fogunk megmozgatni, amilyen tömegek megmozgatására Romániának csak egyetlen pártja, a nemzeti-paraszt párt képes.

Gyulafehérvár nem halt meg, csak aluszik

— Megbocsát nekünk a Kegyelmes Ur, hogy kifejezést adunk álláspontunknak, hogy minket, kétféle magyar első sorban nem az új, hanem a kilenc év előtti Gyulafehérvár érdekel.

— Az új Gyulafehérvár semmiben sem különbözik a régitől, — hangzik a válasz. — A nemzeti-paraszt párt a gyulafehérvári pontokat szellemükben és belüjükben egyaránt teljes egészében fenntartja. És olyan kategórius imperatívusz, amelytől egy hajszálnyira sem térünk el és amelynek érvényesítésében minket sem külső, sem belső incidensek, vagy ákcidensek meg nem zavarhatnak.

— Gyulafehérvárt, — mondja emelt hangon Pop Csicsó István, — nem tehetjük függővé bizonyos feltételek teljesítéséről. — Programm ez, amelyet már a régi Magyarországon vallottunk, amelyről az egész világ tud és amelyetől egy vonalnyira sem térhetünk el anélkül, hogy jogosan a szőszegés vádjával ne illethetnénk.

— Meg vagyunk győződve róla, hogy külső zavaró körülmények nem lesznek. Mi történik azonban akkor, ha belülről nehezítik meg Gyulafehérvár érvényesülését? — kérdezzük.

san igazolja, hogy a vasúti tarifát nemcsak hogy nem szállították le, hanem még emelik, ami által megbénul a forgalom és az export lehetetlenné lesz.

— Minden esetre a jelenlegi kormány vergődik és szeretné legalább a látszatát keltetni annak, hogy tesz is valamit, hogy az állam megrekedt szekerét előre tolja.

— A nemzeti-parasztpárt első feladata a gazdasági helyzet feljavítása és a valutastabilizáció. Fontos és lényeges feladata azonban az igazságszolgáltatás reorganizációja is és olyan garanciális törvények meghozatala, amelyek nemcsak biztosítják a külföldi tőke biztos elhelyezését, hanem e tőkék beözönlését fogják előidézni. Egészében az államot mi egészségesnek tartjuk és elég gazdagnak arra, hogy felvegye a reorganizáció nagy műveletét és hogy vasakarattal megvalósítsa a jog, törvény és igazság uralmát.

— Mindenesetre külügyi és belügyi tekintetek fogják megszabni, hogy milyen eszközökhöz nyuljunk programunk megvalósításánál. Semmi esetre sem fogjuk azonban veszélyeztetni a meglévő jó intézményeket. Annak az elvnek hódolunk, hogy inkább keveset ígérjünk, de annál többet cselekedjünk.

— Programunkat a régi jó erdélyi szellem karakterizálja, és annak végrehajtásában

is a nyugodt, türelmes, megfontolt, tapintatos módszereket fogjuk alkalmazni.

A beszélgetésnek vége. A riportert rohanó tolla megpihen. Beszélgetés után sem tudjuk eltávolítani az érzést, hogy Pop Csicsó István megnyilatkozása esemény volt. Aki sokat ólálkodik a politikai élet zajos rezes bandája mellett, megszokta már, hogy a dob és cintányér zaja néha-néha, választások közeledtekor elhallgat, hogy átadja a szót a romantikus fuvola fűlbemászó szíréhangjainak.

Pop Csicsó István szavaival azonban, — mint a fenti megnyilatkozás gondolatmenete és meggyőző érvelése igazolja, — lényegesen különböznek ezektől a jól ismert melódiáktól. Annakra különböznek, hogy nem kirívó a szentimentális beféjező akkord, amit a nagytekingtélyű pártvezér távozásunk előtt mondott:

„Az erdélyi magyarságnak nincsen olyan jó barátja Romániában, mint Maniu, Vaida-Voivod és én.”

A nemzeti-parasztpárt méltányolandóan tisztakezü vezérei barátai tehát a magyarságnak és szükségük is van rá. Az atmoszféra, amit ez a két körülmény előidéz, alkalmas lesz talán rá, hogy a nemzeti-parasztpárt győzelme a gyulafehérvári pontok győzelmét és általa a romániai magyarság boldogulását is jelentse.

Némethy Gábor

Hatalmas kincset találtak Ujtohán községe mellett?

Mese a lángoló földről, amely alatt nagymennyiségű arany van elrejtve

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Furcsa ügyben nyomoz egy feljelentés alapján a brassói ügyészség. Több ujtóháni lakos tette ezt a feljelentést, amely szerint az egyik ujtóháni lakos hatalmas aranyleletre tett szert a község határában. A szerencsés találó nem más, mint Gh. Boboc és Zsófi nevű felesége.

Az egyik feljelentő N. Pomana, a feljelentésben határozottan kijelenti azt is, hogy Bobocék felajánlották neki a talált kincs negyedrészt, ha nem jelenti fel őket.

A feljelentők, akik a panaszt adták, a kincs megtalálásának körülményeit a következőképp írják le:

Egy este egy kisebb társaság sétált az Ujtohánhoz közeli mezőségeken, amikor figyelmesebb lettek a társaság tagjai, hogy az egyik közeli domb tetején világosság van. A társaság a világosság felé ment és látta, hogy Boboc és felesége ásának a domb tetején, s a gödör már mintegy két méter mély volt.

A társaság egyik tagja, N. Pomana két-három estén figyelte meg a házaspárt, amíg egy este meglepetéssel látta, hogy az ásott gödörből kincsek kerültek elő. Amikor

Bobocék meghaltak, hogy Pomana megfigyelte őket, felajánlották neki a talált kincs egyrészt.

Bobocék vallomása

Boboc és felesége kihallgatásuk során a következőket mondták:

— A nemrég mult este egyiken arra letünk figyelmesek, hogy a domb tetején láng csap fel. A lángok több méter magasak voltak. Megtanácskoztunk a dolgot, s megállapítottuk, hogy a felcsapódó lángok azt jelentik, hogy a lángok helyén kincs van elrejtve. Odamentünk, két méternyire leástunk a földbe, s itt köbe ütközött az ásó, anélkül, hogy találtam volna valamit, s aztán már nem folytattam az ásást.

Ezzel a vallomással szemben a feljelentők fenntartják feljelentésükben foglaltakat, s az eset részletes kinyomozását sürgetik. Főként N. Pomana hangzott, hogy látta a kincset, a sok aranyat, sőt egy darab arany bírtokában is van.

Popovici főügyész elrendelte a nyomozás folytatását, s a napokban ki is száll a helyszínre.

Kettős halálos ítélet Budapesten. Budapestről jelentik: A Kuria letárgyalta Papp Flórián ügyét, aki tavaly előtt Váradon anyja felbujtására meggyilkolta az apját. A kuria helybenhagyta a fiu halálos ítéletét és Papnéra is az életfogytiglani elgyház helyett szintén halálos ítéletet mondott ki.

Ujtások a berlini tőzsdén. Berlin tőzsde termében az árjelző táblákon az árfolyamokat ezentul nem krétával írják ki, hanem világos készülékekkel vetítik. A készülék után a tőzsde összeköttetésbe lesz a bankokkal és cégekkel, úgy, hogy egyidejűleg városzerte megkapják az érdekeltek az árfolyamokat.

Rendszeres léghajójárat lesz Anglia és Amerika között. Londonból jelentik: Hét millió font alaptőkével egy magántársaság megalkotja az Atlantica Air Compagnyt, mely beemeli a rendszeres léghajójáratot Anglia és Amerika között. Az első kormányozható léghajót a nyárra elkészítik. Az ut Londonból Amerikáig ötvennyolc óráig, visszafelé harmincnyolc óráig fog tartani. A társaság legelső hajó szándékosan építeni.

Cherantó beleszaladt a kirakatba. Budapesten a Tomba-uccában egy cherantó a hirtelen kitérés miatt beleszaladt egy hangszerkereskedés kirakatába és összetört a ki rakatáblákat és a hangszereket. A sárhányó földre lőkött egy úgynököt, aki a kirakatot bánta, úgy, hogy az jobb lábát törte.

Ilyen az Igazi csomagolása

a legkiválóbb fájdalomcsillapító

Aspirin tablettáknak.

Csak az eredeti csomagolást vásároljuk (6 vagy 20 tablettát tartalommal) a fehér-zöld-piros pecsétbéllyel ellátva!

A szovjet több évi börtönrre ítélte a római pápát. Rómából jelentik: Érdekes ítéletet kézbesítettek ajánlott levélben a pápának a Vatikánba. A moszkvai szovjet bíróság azon a címen, hogy a pápa bünyös módon szorgoskodott a szovjet uralma megdöntésén, több évi börtönbüntetésre ítélte a szent atyát, aki mosolyogva mondta titkáranak az ítélet elolvasása után, hogy azt tegye el gondosan a levéltárba, hadd lássa az utókor, milyen viszonyok között éltünk. Az értesítés amarra afszurdnak látszik, hogy csak fenntartással közöljük.

Nyomoz a francia rendőrség a jóvátételi csalások ügyében. Az Echo de Paris írja, hogy a német-francia csalások összege hétésszázötven millió frankra rug. A kormány elköltöztetése az, hogy teljes világosságot derít az ügyre. A rendőrség Párisban, Strassburgban, Schlettstadtban és Besannoban nyomoz. A család lényege az volt, hogy egyébrak számára is biztosították a csak jóvátételre szállítható áru bevitelére kedvezményezett vámenjességet. A franciák főként cukrot, komlót és húst rendeltek. Friss komló helyett elfogadták a tavalyit, amely csak egy millióba került s a kilenc millió különbözeten megosztzkodtak a német cégekkel.

Elitelték a szicíliai maffia tagjait. A szicíliai maffia százötvennégy tagjának monstre pörét befejezték. A maffia tagjai esztendőkon át rettegésben tartották az egész vidéket és rengeteg bűncselekményt követtek el. A bíróság hetet életfogytiglani, nyolcat harminc évi fegyházra, a többieket ötől huszonöt évig terjedő fegyházra ítélte.

Repülőgépeket és hadihajókat épít Amerika. Newyorkban az öt évre előirányzott költségvetésben egy hétésszázötven millió dolláros tétel szerepel új repülőgépek és hadihajók építésére.

Ujabb részletek a bolsevista vezérek száműztetéséről. A szovjetvezéreknek három nappal az indulás előtt adták tudtára a száműztetési ítéletet. Radeket Vesztole szállították, Kamenevet Tobolszkba, Zinovjevét az Ural egy magasan fekvő pontjára. Az orosz közvélemény tudomására nem jutott a száműztetés híre, amelyet a vezetőség gondosan titkol.

Kínába vagy Szovjetoroszországba volt irányítva a fegyverszállítmány. Az a fegyveres rakomány, amelyet egy norvég gőzös akart Kieiből elszállítani, s amelyet a német vámhivatal lefoglalt, valószínűleg Csehszlovákiából származik és Kínába vagy a szovjetnek volt irányítva.

A bolleheni kutyák előtt összevették a szerzetesek. Rómából jelentik: Bollehenben Jézus szülőkunyhója előtt a görög-katolikus papok megtámadták és megverték a katolikus szerzeteseket, mert azt a követelésüket, hogy istentisztelet tartására hajnali öt óra után nekik engedjék át a területet, a római katolikusok nem voltak hajlandók teljesíteni.

Hamis egypengősöket hoztak forgalomba Kecskeméten. Több feljelentés szerint a kecskeméti piacot hamis egypengősökkel árasztották el. A rendőrség azt hiszi, hogy a hamisítók fészke Kecskemét körül van.

ESEMÉNYEK, A VILÁG MINDEN TAJARÓL

Dad, parancs a bubifrizuráról. Berlinből jelentik: A Keleti tengeri flotta parancsnoka elutazta a német tengerész tisztok feleségeit attól, hogy bubifrizurát viseljenek. A német flotta nem fél attól, hogy humorosra válik.

Leszállítják a kamatlábat Franciaországban. Beavatott párisi pénzügyi körök szerint a leszámítolási kamatlábat négy százalékról negyedféltre szállítják le.

Butorvásárlás bizalom dolga

Ha jó butort akar venni, ne sajnálja az utat MAROSVÁSÁRHELY-re és tekintse meg

Székely és Réti

erdélyrészi butorgyár ri

hatalmas raktárak.

Wösendorfer, Slingl, Birt, Hoffmann zongora és pianinó gyárak képviselője. — Hiteles, egyéneknek kedvező fizetési feltételek.

Megölte az apját, aki szintén apa-gyilkos volt

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A pestvidéki ügyészség fogházába tegnap szállították be a csendőrök Skribek János tizenkilenc éves isaszegi legényt, aki egyetlen baltacsapással megölte apját.

Az idősebb Skribek, aki ácsmester volt, sokat veszekedett feleségével, akit gyakran meg is vert. A fiút anyja szenvedése mélyen elkeserítette. A gyilkosság estéjén a koreszmából hazatérő legényt az udvaron anyja és két kis huga azzal fogadták, hogy az apa ki-zárta őket a házból a hidegbe. A legényt er-

re előntötte a felháborodás, bement a szobába és egy baltával agyonstújtotta apját. Majd megjelent az ajtóban és így szól any-jához:

— Most már bejöhetnek édesanyám.

A gyilkosság után a csendőrségre ment és feljelentette magát.

Különös találkozása a véletlennek, hogy az áldozat Skribek János ugyancsak apa-gyilkos volt. Ő szintén tizenkilenc éves korában egy összezőrdülés alkalmával késsel szíven-szurta apját.

A mai minisztertanács tárgyalni fogja a kisebbségi törvénytervezetet

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Politikai körökben nyert megbízható forrásból. Politikai körökben nyert megbízható információ szerint Vasilescu-Beljan kultuszminiszteri vezérigazgató, a kamara jelenlegi alelnöke kisebbségi törvénytervezetet készített, s azt már át is nyújtotta a kormány-nak. A kormány már a ma délutáni minisztertanácsán tárgyalás alá veszi a tervezetet. Hír szerint a törvénytervezet kiterjed

a kisebbségi kérdések minden ágazatára és magába öleli ennek a problémának a megoldási lehetőségeit.

Az esemény a kisebbségek legégetőbb problémái közé tartozik, s nagyfontosságú

a tény is, hogy a kormány nagy sietséggel igyekszik ezt a kérdést napirendre tűzni.

A Brassói Lapok bukaresti munkatársa a törvénytervezet ügyében beszélgetett Krauter szász képviselővel, aki kijelentette, hogy a törvénytervezetre vonatkozó információk megfelelnek a valóságnak.

a kisebbségi kérdés mihamarabb döntő fordulat előtt fog állani.

Munkatársunk megjegyzi, hogy az ügy nagy fontosságára való tekintettel csak fenn tartással közli ezt a hírt. Bennünket mindenestre az érdekel, hogy mi van abban a kisebbségekről szóló törvénytervezetben, a melyet okiráltsági politikai alkotott?

TEMESI NÁDIHEGEDŰ

Irja: Jávor József

Ki hinné, hogy a báni fővárosban, minden irodalmi társaságon túl, azok körül az asztalok körül, ahol az áruk árát jelző számok szárnya röpdös — csodálatosképen az irodalmat is jegyzik. Igaz, hogy inkább csak „adok” van, „veszek” nem igen. Itt fordult elő, hogy a kitűnő Markovits Rodiónnak „Sziberiai Garnizon” című két kötetes regényéből egyik ipar-piaci korifeus csak az egyik kötetre „reflektált.”

— Mindig — mondotta kegyesen — akár az első, akár a második kötet. Egyet szívesen átveszek...

Az irodalmi áru kritikájának „irányzata” — „szilárd” abban, hogy lesújtó.

Legutóbb éppen Horvát Henrik feltűnést keltő irodalmi ankétjének hatása alatt a gabona, a fa, a textil és a szesz, de különösen a kávé mellett sok szó esett az erdélyi lélekről irodalmi vonatkozásban. Sok szó esett az erdélyi lélekről, egy erdélyi íróval kapcsolatosan, aki ezt a lelket a hírek szerint nagy százalékban reprezentálja. Itt nem fontos, hogy megnevezzük a szóba került író és különben is szemmel tartjuk azt a kötelező tapintatot, amely számol a „művész” emberek érzékenységgel, exhibicionizmusával. Pláne, hogy a gabona, a szesz, a fa és a textil emberei profán szokimondással, a laikus skrupulus-nélküliséggel olyan kurtán-furcsán mondot-tak véleményt, ahogy ők a gyapju, a fa, a szesz felett szokták ítéletet mondani.

A gabonás azt mondta:

— Konkolyos.

A fás azt, hogy:

— Fás.

A textiles, hogy:

— Sansculotte.

A szeszés:

— Mámoros.

A vasas is közbe szólt, hogy:

— Csak úgy önti.

A fűszeres annyit jegyzett meg, hogy:

— Sótalan.

A malmos oda mormogta:

— Idegörlő.

Az építőiparos, hogy:

— Nem épületes.

A cipőgyáros is szakszerűen szólt:

— Még gyermekcipőben jár.

A temesi lapok nádihegedőse „konster-náltan” állott ennyi „slágfertig”-ség között.

— Igen, igen — háritották el a védel-met — nincs szükség rá. Miért bánnak úgy irodalommal, színházzal, oly gyengéden mint valami tébécés beteggel, akiről az orvos le-mondott, s akinek már csak napjai vannak? Nem hisszük, hogy ennyire beteg volna! A színházat — ez „idegződött be” — nem sza-bad bántani! Hogy is... Erdélyben... a Ma-gyar Színházat!... A Magyar Színházást!...

— Ez struccpolitika — vetette közbe csöndesen a nődivatárus.

— Az irodalomról — folytatta zavarta-lanul az, aki letette a garast s akinek ebből számolatlanul van s talán éppen ezért — csak egy villanásnyi elismerő pillantással nyugtázta a helyeslően sűrűn bólogató divatárus csatla-kozó közbevetését — az irodalomról, meg is-ten őrizze meg azt, aki őszintén nyilatkozna. Ugy innak egymásról, mint egymáshoz a di-plomaták...

Erdélyi lélek. Erdélyi lélek. Kérem én is erdélyi lélek vagyok és azt mondom, hogy nincs érdekesebb, mint az Erdélyi Tehetség. Annak bizonyára az erdélyi lélekből is van „birtokában” egy jó adag. Azt hiszi uram, hogy annak a nagybányai festő barátomnak a ké-pein, akinek dolgai egy időben Párisban is feltűntek, megártott az, hogy ultramarin ké-kjeihez, az izzó melegséget a nagybányai dom-dokra boruló égboltról kente föl vásznára?

— Ugy van — szegte be a beszélgetést ötvenszázalékos melankoliával a fizetésképtelen „nagybani” vásznas...

Ifjuság és bái

sokáig megőrizhetők. A NIVEA CRÈME, állandó használata meg-szünteti az érdes bőrt és csunya foltokat az arcon. NIVEA CRÈME Eucerit-et tartalmaz, egy anyagot, amely a bőr tevékenységét élénkíti. De csak a

Nivea-Crème

2806 XVII.

Az Aradi Egyesült Bank ügyével eleget foglalkozott a sajtó, de nem igen esett szó Glasmann Móról.

Hősi módon, elszánt mámorban, egy szál íróttal harcolhat az igazságért küzdő újság-író, a küzdelem donkihotei, ha a baj bekö-vetkezett. A bankbukás után kerülnek nap-fényre a dolgok — de ekkor ki adja vissza a kistrésvényes pénzét, a kis betétes összeku-porgatott garasait?

Az Egyesült Bank Glasmann Mórja egy-szerűen csinálta a dolgot. Négy milliót zsebre-vágott és külföldre „utazott”.

Erről a Glasmannról most megnyugtató hírek érkeztek Temesvárra. Jól van. A bécsi Grand-Hotelben pezsgőzik.

— Kivel?

— Hegedüs Ferencel, a Temesvári Szerb Takarékpénztár volt devizőrjével.

Beszélgének. Emlékeznek.

Hegedüs még rövid pár héttel ezelőtt a temesvári korzót díszítette, szenzációs felesé-gével Kende Magdával, aki valóban a leg-dekoratívabb s legpárisabb nője volt a Lloyd-sornak. Diktálták a divatot. Hegedüsnén ere-deti párisi modell a kosztüm. Eredeti kreol a Josefina Baker arcszín. És amiben nem eredeti — abban is originális volt ez a csecse nő. Asztalukhoz csak válogatott emberek ül-hettek le.

Az utcán, illatpihék és drága könnyű prémekek bolyhában vonult az „Isteni” Magda és Hegedüs úgy haladt mellette, senkit észre nem véve, mint valami idegen állam nagykö-vete.

Röviden: Hegedüs öt millió lejt vitt el a Temesvári Szerb Takarékról.

— Jelzem — mondotta valaki a kávé-házban — nem is sok. Ahogy ezek éltek! — tette még hozzá magyarázatul...

Glasmann az Aradi Egyesült Bank négy millióján kívül szintén magával vitte fe-lelőségét a szintén „Isteni” Macát, az aradi bálak táncírálynőjét. Glasmann is jó táncos... Elléptek.

A négy millió... az úgy történt, hogy amikor az Egyesült Bank fizetésképtelensége kipattant, Glasmann éppen Bukarestben volt. A bank terményüzletét bonyolította le. Termé-nyért délelőtt fölvevett négy milliót s délután, amikor értesült az Egyesült Bank összeomlá-sáról, elkeseredetten, lemondóan legyintett:

— Ah, vesszen el ez is! Hálókocsit ren-delt az expresszen, becsomagolta holmiját s az „Isteni” Macát is gondterhes, csalódott, rezig-nált hangulatban, de mint aki megtette köte-lességét, Mór elment. Hangulatos havas éjsza-kán kigördült ebből a bankbukásos országból. Bécsben vannak.

Mind a négyen.

A Grand-Hotelben.

Pezsgőznek.

A Ferenc A Magda. A Mór és a Maca.

— Ugyan — mondotta Glasmann egy érdeklődőnek — nem akartam izgatni magam. Azok ott összekavartak mindent.

Hegedüs — a nagykövet — fölényesen legyint. Méltatlan dolog tőle választ várni. Hogy is...? Na hát!

Magda ragyog. És ragyognak a pompás lámpák, a briliánsok, a fogak, a szemek, a kör-mök s a karcsu poharak. Izgat a pezsgő és csillapít a bársony páholy.

És izgató a kisbetétest csillapító kom-müniké.

Hegedüsék és Glasmannék Bécsből Niz-zába mennek. Egy kicsit körül nézni. Nizzá-ból azután Sziciliába.

Ragyogó!

HIREK

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden munkanapon az esti órákban. Az előfizetésre vonatkozó tudnivalók az első oldalon, a lap fején olvashatók.

Hirdetések vagy közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők, vagy pedig bármelyik hirdetési iroda vagy bizományosunk útján is feladhatók.

A "gy" megjelölt közlemények díjazás alá esnek.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla.

A Brassói Lapok nyomdavállalatának kiadása

Budapesti szerkesztő: Radnay Oszkár.

Budapesti szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII. ker. Baross-utca 43. IV. 9.

Ausztria. Szerkesztőség: „Wiener Auslandskorrespondenz”, Wien, II. Taborstrasse 7. Telefon: 40 3-22. Kiadóhivatal és olvasóterem: Österr. Anzeigen-Ges. A.-G., Wien, I. Wildpreimarkt 1. Telefon: Serie 62-5-95. Fiókokkal a vidéki városokban.

A Brassói Lapok egyes példányainak ára (Bukarestben is) 5 lej, vasárnap 6 lej; Ausztriában 46 garas, Csehszlovákiában 1 cK, Jugoszláviában 2 amar. Magyarországon 20 fillér Franciaországban 1 frank, egyebütt 6 lej értékű valuta.

Krausz Simon és Titkos Ilona öt millió lejt nyertek kártyán egy éjszaka alatt

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A csendes, előkelő Dorottya-ucca 1 számú házban van Budapest egyik legexkluzívabb klubja: a Hungária-klub. A Hungária-klubnak csak az lehet tagja, akinek súlyos milliárdjai vannak. Nem is hívják a Hungária-klubot másképpen Budapestben, mint a milliárdosok klubjának.

A szerencsejátékok közül egyedül a nem tulságosan hazard ecartét szokták játszani ebben a klubban, természetesen, olyan hatalmas összegekben, hogy 200-300 millió koroná különbségek nem keltenek nagyobb feltűnést.

Néhány nappal ezelőtt azonban egy szórakozásnak induló kis ecarté-játékból olyan hatalmas kártyacsata fejlődött ki, amelynek differenciája több mint két milliárd koronát tett ki. Két milliárd korona olyan hatalmas összeg, amely még a Hungária-klubban is szerepet játszik és így nem lehet csodálkozni azon, hogy a pénzarisztokrácia körében ugyszólván másról sem esik szó, mint arról az órákig tartó hatalmas mérkőzésről, amely a kártyasztal mellett Mr. John Walter Smith londoni bankigazgató és Krausz Simon, az ismert magyar bankvezér között lefolyt.

Mr. John W. Smith a múlt héten érkezett Budapestre, ahol Krausz Simonnal folytatott fontos üzleti tárgyalásokat. A tárgyalások eredményes befejezése után Krausz Simon Mr. Smith tiszteletére a Hungária-klubban bankettet adott, amelyen a budapesti pénz-arisztokrácia számtalan előkelő tagja, a magyar társadalom, a művészi és színházi élet igen sok kitűnősége is megjelent. A vacsora rendkívül emelkedett hangulatban folyt le. tucatszámra ürültek a pezsgős palackok és a gyönyörű francia ital gyors egymásután való felhajításában vezetés szerepet vitt a kiváló művész: Titkos Ilona, aki mint Krausz Simon vendége jelent meg a banketten.

Asztalbontás után Mr. Smith, aki szenvedélyes ecarté-játékos, egy parti lejátszására kérte fel Krausz Simont. Ezer pengő volt a betét, tehát a milliárdosok klubjában egészen jelentéktelen összeg. Hogy mennyire nem indult a játék komoly mérkőzésnek, kitűnik abból is, hogy a játék megkezdése előtt Titkos Ilona így szólt oda Krausz Simonnak:

— Simikém, én kibicelek magának, de a fele nyereség az enyém.

A bankvezér jóváhagyóan bólintott fejével, a két játékos: Mr. Smith és Krausz Simon elhelyezkedtek az asztalnál és megindult a játék. Az első partit Krausz Simon nyerte. Mr. Smith megduplázta tétjét és újból osztott. Megint Krausz Simon nyert. És ez így ment órákon keresztül. Hajnal felé már halomban állott a pénz Krausz Simon előtt, egyik csekk a másik után gyülemlett fel előtte és kártyanyelven beszélve, olyan rettentő „mázliban” játszott, hogy minden duplázást megnyert és egyetlen partit sem veszített el. Mintha az ördög babonázta volna meg a kártyát, minden jó lap Krausz Simonhoz került, akinek hűségesen kibicelt Titkos Ilona.

Bűnvádi eljárás indult a kolozsvári Közgazdasági és Jelzálog Bank vezetői ellen

Folyamatban van a bank igazgatóinak kihallgatása

KOLOZSVAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A csőd szélére jutott Közgazdasági és Jelzálogbank ügye ma délelőtt újabb szerződés forradalmat vett, melynek következményei egyelőre beláthatatlanok.

Ilea dr., kolozsvári vezető főügyész tegnap és ma délelőtt magához hívatta a bukott bank három vezetőjét, Blatt Ignác vezérigazgatót, Semlyén Hugó dr. helyettes igazgatót és Hirsch Gyula dr. ügyvezető igazgatót és kihallgatta őket. A hosszú kihallgatá-

sok eredményéről semmi sem jutott nyilvánosságra.

Általában az a vélemény alakult ki, hogy a bankot meg kell menteni a teljes csőd kimondásától, mert ez veszélyeztetné a hitelezők és betétesek érdekeit.

A csőd ügyében a tárgyalást december 16-ra tűzték ki.

Egyébként úgy értesülünk, hogy a liberális ügyvédek már megkezdék egyrészt közzétett a harcot, hogy elnyerjék a csődtömeg gondnokságát.

Burileanu, a Banca Nationala kormányzója nyilatkozik a pénzügyi helyzetről

A lejt sikerült stabilizálni — A reeskompt kérdése — A kamatcsökkentés ügye

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Burileanu, a Banca Nationala kormányzója ma délelőtt tíz órára magához kérte a sajtó képviselőit és exozét mondott a legújabb pénzügyi eseményekről. Hangsúlyozta, hogy amikor a bank élére került, három célja volt: először a lej fluktuációjának a lehetőség szerint való redukciója, a reeskomptoknak a lehető legigazságosabb szétosztása és végül a kamatok csökkentése, mert azok erős nyomást fejték ki az ország közgazdasági életére.

Az első cél sikerült: megállapítható, hogy a pénz fluktuációját sikerült megállítani, a lej ma, ha nincs is stabilizálva, de stabil. Az ország pénzügyi ellenálló erejére nézve jellemző, hogy az elmúlt évben az ország négy nagy súlyos eseményen ment át (Ferdinánd király betegsége, halála, Bratianu Jonel halála és a sajnálatos és elítélendő nagyváradi és kolozsvári boltrányok), s ennek ellenére a lej szilárd maradt.

Ami a reeskompra vonatkozik, ezen a téren nagy eredményeket lehet felmutatni, közel egy milliárddal támogatták azokat a

bankokat, amelyek eddig nélkülözték a reeskomptot. Ebből az összegből egy fél-milliárd a csatolt területek bankjainak jutott.

A kamatcsökkentéssel kapcsolatban kifejtette, hogy a Banca Nationala december 22-én kelt körlevele kölcsönös célokat foglalt magában. Burileanu rámutatott, hogy a bankok azért folytatták a magas kamatpolitikát, mert azzal háborus veszteségeiket akarták ellensúlyozni. Erre már elég idejük volt.

Most már elérkezett a normalizálás ideje.

Burileanu ismertette ezután azokat a mód-szereket, és eszközöket, amelyekkel a kamat leszorítása történni fog, s rámutatott arra is, hogy ez

a kamatcsökkentési akció a brassói, aradi, temesvári és kolozsvári bankok kezdeményezésére történt

A nyilatkozat közgazdasági szempontokból rendkívül fontos adatokat tartalmaz.

— Öt évi fegyházra ítétek egy cigány legényt, aki megtámadott egy nyomorék leányt. Nagyváradról jelent tudósítónk: A bíróság öt évi fegyházra ítélt egy fiatal falusi cigánylegényt, aki a tavaly augusztusában a mezőn megtámadott egy nyomorék paraszt leányt és erőszakot követett el rajta.

— A helyezik a Cfr. alkalmazottakat, de nem akarják elhelyezni őket. Marosvásárhelyi tudósítónk telefonálja: A marosvásárhelyi államvasutak fűtőházából nemrég huszonnyolc családtagos magyar munkást áthelyeztek a regát különböző városaiba. Az áthelyezettek családostul elmentek új állomáshelyükre, itt azonban hiába vártak arra, hogy beosztást és munkát kapjanak. Egy idei várakozás után visszatértek Marosvásárhelyre, s Popescu Adrián dr. prefektus és országgyűlési képviselőhöz fordultak, akinek közbenjárására sikerült ezeket az embereket Marosvásárhelyen újra elhelyezni.

Illatszertárak, gyógyszerárak, drogeriák

Husvét közeledik!

Öntöző-dugókat már most rendeljünk! Mert a küldeményeknek egy legkevesebb 6 hetes szállítási tartamával okvetlenül számolni kell.

H. Vetter, Metallwarenfabrik, Wien

képviselője

„INDA” ügynökség, Nagyszeben.

5103

Kizárják a zavargó diákokat az építészeti és a földmívelési főiskoláról és, Bukarestből telefonálják tudósítónk, hogy a közoktatásiügyi minisztérium tegnap újabb rendelkezést adott ki az erdélyi diákszavargásokkal kapcsolatban. Az építészeti és földmívelési főiskolának megküldte azoknak a tanulóknak a névjegyzékét, akiket letartóztattak, és akiket a Bukarestbe érkező nagyváradi vonaton őrizetbe vettek. Ezekre a diákokra ugyanez az intézkedés érvényes, mint az egyetemi hallgatókra: erre a tanévre kizárják őket a főiskolákról.

Halálozás. Szászvárosból jelentik: Páki Sándor János, a Kun-kollégium egykori buzgó tanára, majd gondnok, élete 88-ik évében elhunyt. A közélet terén négy érdemet szerzett kulturharcost általános részvét mellett ma délután helyezték örök nyugalomra a szászvárosi református temetőben.

A brassói sütőmunkások felhívása. A sütőmunkások szakszervezete, mely hosszú hónapok óta harcot folytat az éjjeli munka megszüntetéséért, újabb röpcédulákkal árasztotta el a várost, melyben a lakosságot arról tájékoztatja, hogy több külföldi és hazai példa hatása alatt a brassói hatóságok január 10-ki kezdetével több brassói műhelybe is bevezették próbaképp a nappali pékmunkát. A röpcédulában a sütőmunkások szakszervezete felhívja a fogyasztó közönséget, hogy saját érdekében csak azokban a pékségekben szerezze be kenyérszükségletét, ahol nappal dolgoznak, mert így higiénikusabb kenyeret fog kapni és módot nyújt arra is, hogy a pékmunkások élelmi szükségleteit kielégítse.

COINTREAU
liqueur

A róm. kath. nőgyesület műsoros táncestélye. Rendkívül gazdag és magasszínvonalú az a program, mely vasárnap, január 15-én este fél 9 órakor a Vigadóban a róm. kath. nőgyesület táncestélyén fogja szórakoztatni a közönséget. Minden szám önmagában is méltó volna a legnagyobb érdeklődésre, amint az a műsor alábbi teljes szövegéből látható: 1. Nyitány, játssza a városi zenekar. Karmester: Richter Pál zeneigazgató. 2. Chopin op. posthumus, táncolja Sch. Magda, zongorán kísért Richter Pál. 3. F. B. Mendelssohn-Trio. Játssza: prof. Bernfeld (zongora), Biemel S. (hegedű), prof. Moldrik A. (cello.) 4. Strauss Richard, Walcer, táncolja Rotter Edit, Fuhrmann Emmi, Schmitz Irénke, Kósa Gizella, Száva Annuska, Weidner Margit. 5. Miami Walcer. Táncolja: Dressnandt E., Kraus R., Braun E. 6. Strauss R. Allerseelen, éneklő Derner Hermann, zongorán kísért Richter Pál. 7. Brahms: Magyar táncok, táncolja: Rotter Edit és Fuhrmann Emmi. Az estély sikere érdekében minden előkészület megtörtént s a közönség a kitűnő programon túl méltányolni fogja a róm. kath. nőgyesület estélyének jótékony célját is, mely sok szegény és szenvedő könnyelnek a letörlése. Az estélyre jegyek naponta d. u. 3-5 óráig a nőgyesület névelési irodájában, Kolostor-utca 29 kaphatók.

(x) Lassan, de biztosan emelkednek az árak. Az Argus rendszer összeállításai szerint Romániában december hó folyamán is tovább emelkedtek az árak, ami egyet jelent azzal, hogy tovább romlott belső földön a lej. Az emelkedés az áraknál egy hónap alatt meghaladt egy százalékot, ami igen nagy összeg, ha meggondoljuk, hogy a drágulás ebben a tempóban egy év alatt körülbelül 18 százalékra rug. November hó végén még 5279 lej elég volt annak az árumennyiségnek a megvásárlására, amelyre békében 100 korona kellett, — december végén a szükséglet már 5340 lejt tett.

terazzo és cementlapok gyártásában jártas

mesier

aki személyesen is dolgozik, nagyobb vállalatokhoz előbbi belépésre kerestetik. Csakis a szakmában több évi tapasztalattal bírók küldjék be pályázatukat, Mosse reklámiroda útján, Brassó, Lensor 31-33.

A Gazdagfényű és Takarékos Világítás

Megrázó szerelmi dráma az oltár előtt

A rivális esketés közben agyonlőtte az ifjú párt és önmagát

VARSO. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Regényírók élénk fantáziájában sem születnehet volna meg az az eset, mely a lengyelországi Kuina város egyik templomának csendjét verte fel. Az élet maga termelt ki remédramát, mely magában egyesíti e műfaj összes rekvizitumait: titkos szerelmet, féltékenységet, szülői kényszerrel, titkos táviratot, erőszakolt esküvőt és revolverlövéseket.

Kronmann Jenő és Florczyk István üzletársak voltak, egy gyárnak tulajdonosai. Florczyk idősebb, nős és gyermekes férfi volt, míg Kronmann fiatalabb és jegyben állt egy feltűnő szépségű leánnyal, Lippovitz Paulával.

Paulát a szülei kényszerítették Kronmannhoz. Ő sohasem szerette a fiatal gyárost. Szíve minél is a nős Florczykhoz gyórt, ki viszont szerette őt. A szerelmi mindvégig titokban maradt, sem a lárs, sem a feleség. de még a szülők sem tudták róla.

A szülők kitűzték az esküvő napját. A leány, mintha vesztőhelyre ment volna, sapadtan didergett fehér menyasszonyi ruhájában a kocsiban s folyton csak egyre gondolt:

— Eljön-e, megment-e?

Megérkeztek a templom elé s a várt szabadító csak nem akart megérkezni. Már az oltár előtt áll a pár s a nagy vendégsereg. A pap beszél, az orgona csendesen bug s hangjába autóherregés vegyül bele? Az autó ép a

templom előtt állott meg. Frakkos, cilinderes ur ugrott ki belőle s egyenesen a templomba rohant. Keresztül tört a tömegen, szembeállott a meglepett ifjú párral s még mielőtt megakadályozhatták volna,

revolvert rántott elé és két lövéssel leterítette a vőlegényt, aztán szerelmesére fogta a fegyvert s a fehér menyasszonyi ruhán pillanatok alatt piros vércsik fu'ott alá, végül homlokához szorította a még füstölgő gyilkos eszközt és a negyedik golyót agyába röpítette.

A papba belefagyott az ima, az orgonába a hang, a násznépbe a lélek. Pillanatokig lenyűgözve állottak a három egymásra zuhant holttest felett s csak néztek a kockákon szétfolyó vérré.

Később oszlott el a megdöbbentés s a puskafüst a csendessé vált templomban. Elszöngészültek az áldozatokat, de azok nem reagáltak.

Aztán előkerült egy távirat. A menyasszony küldte:

— Ments meg két emberéletet! Szüleim Kronmannhoz kényszerítenek. Gyere rögtön! Paula.

Es Florczyk István ment is és vés vlt magával három halált.

— Leszállította a marosvásárhelyi tábla egy testvérgyilkos büntetését. Marosvásárhelyről telefonálják tudósítónk: A múlt év augusztus tizenhetedikén történt Csikszeredán, hogy Nagy Ferenc bement testvérenek, Nagy Endrének az udvarára. Nagy Endre disznója az udvaron kószált, s amikor Ferenc az udvaron végigment, a disznó hozzádörgölözött. Nagy Ferenc a pálcájával ráütött a disznóra, amiért a bátyja rendreutasította, azt mondva, hogy fivérének nincs joga ráütni, mert nem ő ad enni a disznónak. A két fivér között szóváltás keletkezett. Nagy Endre egy rudat vett a kezébe, s rá akart ütni fivérére, aki azonban kicsavarta a rudat Endre kezéből. Erre Endre fejét ragadott, s három ütést mért fivérére, aki holtan esett össze. A csikszeredai törvényszék annak idején öt évi fegyházra ítélte Nagy Endrét, aki fellebezett az ítélet ellen. A marosvásárhelyi tábla ma foglalkozott az ügyel, s a csikszeredai törvényszék által kirott büntetést egy évre szállította le.

— Nyolc évi fegyházra ítélték egy apagyilkost. Aradi tudósítónk telefonálja: A törvényszék Antonini tanácsa ma délelőtt tárgyalta Capitan Péter apagyilkossági ügyét. A fiatal Capitan tavaly május tizedikén heves veszekedés után felhevülésében megölte édesapját, aki izgága, veszekedő természetű ember volt. A bíróság nyolc évi fegyházra ítélte az apagyilkost. Az ítélet ellen az ügyész is, a védő is fellebezett.

Mikor a cseléd a konyhában az udvarlóját fogadta. Marosvásárhelyi tudósítónk telefonálja: Tegnap este Hirsch Jenő marosvásárhelyi kereskedő felesége hazatértekor honvéd utcai lakásának konyhájában meglátta, hogy cselédjének udvarlója a konyhában tartózkodik. Hirschné megpróbálta kiutasítani,

azonban a legény fenyegetően szállt szembe vele. Hirschné erre férjét hívta, aki a szomszédságban volt. A férj határozott felszólításának, hogy hagyja el a lakást, sem engedelmeskedett a legény, sőt előrántotta bicskáját s Hirschet arcbaszurta úgy, hogy a kés az arc egyik felén behatolva, a másik arcon jött ki. A merénylet után a legény nyomtalanul eltűnt, s a rendőrség keresi.

— Vámműködés Albánia és Oroszország között. Belgrádi távirat szerint a Politika című lap azt írja, hogy Albánia és Oroszország között a vámműködés megkötése küszöbön áll.

*** Astra (Apolló) Mozgó.** Ma, csütörtökön fut utoljára Goethe remeke: Faust. Holnap, pénteken, szombaton és vasárnap Luciano Albertini nagy filmje, »Rinaldo-Rinaldini« lesz vetítve. Jön a »Fekete nővér« »Liebe« Elisabeth Bergnerrel.

SPORT

(x) A Ferencváros további győzelme Egyiptomban. Kairóból jelentik: A Ferencváros csapata tegnap 6:0 arányban legyőzte a kairói angol kombináltat.

(x) A Charlottenburgi uszónverseny szentzúclója. A tegnapi versenyen a 400 m-es uszásban Heinrich 5 perc, 09.2 mp. szenzációsan jó idővel verte Heitzelt.

Nyílttér

Csendes Társ. A Bánság egyik legnagyobb városában a legjobb hírnévnek örvendő régi üzlet keres 500 millió lejfel csendes társat. Évi 8-7.000.000 lej jövedelem biztosítva. Szíves ajánlatot a kiadóhivatal továbbít. »Szolidaritás« cím alatt.

*Ezen rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

MODERN MOZGO

Csütörtök

A szél zsákmánya

érdekesítő, modern kiállítású filmdráma
Mercier híres regénye után csodaszép ex-
tíkus felvételkel Fősz.: SANDRA MILO-
WANOFF, LILIAN HALL DAVIS és CHA-LES
VANELL (a Fehér Rabszolga orvos szerepl.)

Jón

Jón

Az elvált asszony

Leo Fall bájos operettje eredeti zenével
és énekesdétke!!

— Műkedvelői előadás. A brassói Csizmadia Mesterek Betegsegélyző és Temetkezési Egylete szokásos évi műkedvelői előadását ez évben január hó 14-én (szombaton) este fél 8 órai kezdettel a Redoutban tartja meg, amikor színre kerül a »Kőszá Jutka« című népszínmű, kipróbált elsőrangú műkedvelők előadásában. Előadás után reggelig tartó tánc lesz.

— Izlés, modor, divat. Vamszer Géza festőművész, a székelyudvarhelyi liceum rajztanára, akinek nemrég rendezett kiállítását az udvarhelyi közönség nagy érdeklődéssel és méltánnyal fogadta, február hó elején Izlés, modor, divat című könyvet ad ki, mely a mai társadalmi kérdéseket művészi szempontból tárgyalja. A könyv január 20-ig megrendelhető a szerzőnél, Székelyudvarhelyen. Ára 60 lej.

Hatsue Yuasa (Tokio)

A japán csalogány

január 20-án énekel az Apollótermében.

Zongorán kíséri WALTER KARL

MEISZNER (Berlin)

Jegyek: KLINGSOR

hangversenyirodában.

* Női ruhaszalón. Külföldi utamról megérkezve, Hosszu-utca 66 szám alatt női ruhaszalont nyitottam. Elvállalom a legkényesebb igényeknek megfelelő bőr- és szövetkabátok, kosztümök és ruhák készítését.

* Hatsue Yuasa. Ez a furcsanevű személy egy feketeszemű, sötéthajú, Lissé sárga arcú, mosolygószerű japán énekesnő. Tokióban született, ott élt a cseresznyefák országában, míg fel nem fedezték, hogy csodálatosan szép hangja van. Ami azután történt, az már obligát dolog. Az impresszárió kiszakította a napsütéses, virágillatos Japánból, elhozta Európába és odaadta a hangversenydobogóra. Hatsue Yuasa Európában átváltozott. Elvesztette ázsiai karaktert, felvett valamit Európából és most félig ázsiai, félig európai. A szeme, a bőre a haja szája melszése tiszta Ázsia, a ruha, cipő; a ruza, puder és főképpen a dal, ami torkából előtör: ez már Európa. Két világ kultúráját sugározza ki magából ez a csodálatos nő, akiről a nagy világlapok egyöntetűen állapítják meg, hogy a beérkezett nagy énekesnők között van. Hatsue Yuasa most sorra járja az európai városokat és Brassóban is ad koncertet, melyen olaszul, németül és végül japánul énekel. Ezen az estén Brassó és környéke megismerkedik a műsztikus Japánnal, Tokióval, ismeretlen kultúrával és élvezni fogja ennek a nagyszerű énekét. Jegyek elővételben a Klingsor hangversenyirodában.

Olcsón bérbeadó

vagy eladó egy jólmenő, nagy klienturájú

fogorvosi műterem Nagyszebenben

családi okok miatt

Ajánlatok "Fogorvosi műterem" jellegre Kappel úrd. irodába Nagyszeben, Heltauerg. 55 kértnek

KERESTETIK

azonnali belépésre egy jó családból való

KISASSZONY

tűszerűzet és bodega részére, közölgésére. Meg-

kivántatik a magyar nyelven kívül a német és román

Érdeklődni: IOAN I. AVRIGEANU

tűszerűzet és bodega BRASOV, Porond-utca 7 szám

5136

SZÍNHÁZ

MAGYAR SZÍNHÁZ

Hotel Napoleon

Hennecun és Wéber bohózata, melyen nagyszerűen mulatott tegnap a közönség egész testén át mintaszerű a maga nemében. A clou, a szeg, melyet, ha kihuznánk, ugyan nem dőlne össze a darab, de nem volna meg az a külön egyéni ismertetési jele, mely fizimiskáját a többtől megkülönbözteti: ez a clou itt két helyalkalmazottnak öltözött rendőr, egy exotikus király pásztorájának öre, akik karhatalommal távolítanak el a hotel halljából a boldog boldogtalant, aki esetleg Robert király idilljének nyugodt lefolyását veszélyeztethetné. Eltávolítás alatt érts kido-bást, elcipelést, elrakást, galambdúcba, szepnispincébe zárást stb. stb. Ezzel összefügg egy mellék-clou: egy ármorszoborka a hallban, mely ha szárnyait meynyomják, egy mechanizmus segítségével feltárja zenekíséret mellett, a szobák ajtait, (persze amikor nem kell) és közszemlére teszi a szerelmi párocskákat. Ha emlékezni akarunk a darabokra, sok hasonló közül így különböztetjük meg: ez az a bohózat, ahol a két pincér-rendőr kido-bálgatja az embereket. — Itt vannak aztán az alakok, melyek persze nincsenek jellemzőek, hanem valami furcsaság, valami egyéni bozár, bizarrság, marotte, marhaság által vannak, egyénítve. Nevezzük ezt a bohózatot főkélléket a kitűnő zsargon-szóval sigán-nak — nem tudnák jobbat. Robertnek, a törvényszéki elnöknének az a sigánja, hogy leánya jövődöbéli férje szűz legyen, mikor a házasságba lép Robertnek az a sigánja, hogy huszonöt év óta akarja megcsalni feleségét (hiába) és azonfelül huszonöt éve óta játsza a siketet, Maria Zeppa urnó-nek sigánja az, hogy ő masochista a Bor-giák leszármazottja és a családi méreg örö-zője és így tovább. Itt vannak a viccek, melyek a humort helyettesítik, jők és rosszak-bak, széhszuálisak és mások — és itt van fő-leg a másodfelvonásbeli nagy kavarodás, a tévedések, saját kelepőbe esések, kacagtató cirkuszi rendszeres zűrzavar, a híres tohu-bohu, amely az itt egy kissé elnyújtott harmadik felvonásban magyarázódik ki. Mind-ez virtuózan van megcsinálva ebben a bohó-zatban, ősi öröklött francia könnyedséggel és verve-el. Az előadás nagyon jó volt. Székely-Adrienne a dühös szerelmű Bor-gia ivadékot kitűnően játszotta meg. A többi-eket már egykoron méltattuk itt csak a nevű ket soroljuk fel: Poór Lili, Laczkó Aranka, Marsi Gizi Mihályffy, Tóth Elek, Kemény László, Hoykó, Lantos Béla, Révész, voltak azok, akiknek ez a derűs színházi este kö-zönhetjük. Sajnálatos és érthetetlen, hogy a magyar publikum oly gyéren látogatja a ko-lozsváriak kitűnő előadásait. H. H.

A színházi iroda közleményei:

Csütörtökön este fél 9 órakor: A levél. (Amerikai hűnűvű dráma. Ujdonság, először. A budapesti Várszínház idei évadjának legnagyobb szenzációja. Poór Lili, Táray Ferenc főlépésével.)

Pénteken este fél 9 órakor: Broadway. (Bucsu-előadás. A kolozsvári magyar színház utolsó előadása. Az amerikai alkoholcsempészés, véres, izgalmas és vidám képei. Zenével, táncokkal. Poór Lili, Janovics Jenő, Táray Ferenc főlépésével.)

A kolozsvári magyar színház két bucsu-estéje. Pénteken éjjel elutaznak a kolozsvári magyar színház tagjai Brassóba, s azután hosszú hónapokig nem lesz magyar színház Brassóban, mert a kolozsvári társulat csak május elején fog idejönni.

Meg vagyunk róla győződve, hogy a mostani két bucsu-estén zsúfolásig meg fog telni a Redout nézőtere, annál is inkább, mert erre a két estére igazi világszenzációkat tűzött ki a színház igazgatósága.

Ma, csütörtökön este fél 9 órakor minden idők egyik legizgalmasabb, legérdekesítőbb bűnügyi drámája, a »Levél« fog színre kerülni.

Megvételre kerestetik tüszbiztos

könyv és pénzszekrény,

írógépek és irodaberendezés.

Ajánlatok "Irodaberendezés" jellegre a Saxoniához

Kolostor-utca 14. kértnek. 5141

A SZAHARA FIA

Afrikai regény

Írta: LOUISE GERARD

Fordította: DÉCSEY LEO

(40)

— Nem kellene hozzá olyan nagyon nagy bátorság, hogy megtegyem.

— Hát akkor eljön?

— Maga azt mondta, hogy nekem nem való este egyedül járkalnom a szabadban.

— Hát majd én érte fogok jönni, ha már olyan dicséretesen igyekszik, hogy az óhaj-tásom szerint cselekedjen.

— »Az óhaj-tásom szerint cselekedjen«, — ismételte pajkosan Pansy. — Ez nagyon célszerű frázis lehet magánál.

Le Bretonnál valami szokatlan türelem nyilvánult meg, amint vitatkozott ezzel a kis holdsu árral. Az emberek kíváncsi villanásokat vetettek feléjük. Még sohasem látták Miss Langham-et, hogy olyan kedvesen beszélgetett volna egy férfival, mint most ezzel a francia milliommossal.

— Egy kaszuba tartoznak, — jegyezte meg valaki.

Az ifjú Cameron meglepetten figyelte a leányt. Egy másik férfi is figyelte őt. Az a vörshajú, halszemű ember, akinek kellemetlen tolokodásából éppen Le Breton mentet te meg őt az elmúlt éjszakán.

— Ha nem jön el, akkor tudom, hogy mit kell gondolnom magáról, — mondta Le Breton. — Azt, hogy nem volt bátorsága hozzá.

Mintha Pansy egy kissé elpirult volna. — És ha eljövök, mit fog gondolni akkor? — kérdezte, könnyed hangon erőltetve magára.

— Éppen elég idő lesz arra, hogy ezt akkor mondjam el, amikor ott tartunk, — felelte a férfi.

Pansynak egyáltalában nem volt szándékában, hogy elkövetkezzen ez a perc. Raoul Le Breton megtarthatta a légyottot, ha kedve van rá, de ő nem lesz ott.

— Nem, hogyha ellent tud állni a kísértésnek. — sugta a lelkében egy ismeretlen hang.

XI. Fejezet.

Amikor elkövetkezett az este, Pansy igyekezett nem gondolni Le Bretonra, de azért folyton ott kísértette őt az az alak, amint künn várakozik a holdfényben. Vajjon meddig fog várni rá. A türelem nem tartozott az erényei közé.

Azon az estén ismét bál volt a hotelben. Amint ott táncolt a teremben, karcsun és kecsesen, fehér gyémántos ruhájában, mint valami ködből és harmathól összeszórt kép, — a gondolatai egyáltalában nem voltak a táncosánál. Azok künn kóboroltak a kertben, annál az erős, parancsoló embernél, aki annyira különbözött azoktól a férfaktól, a kikkel ő eddig életében összetalálkozott.

Körülbelül éjfélre lecsillapodott a mulatság. Pansy felment a szobájába. De nem feküdt le. Elküldve a szobalányt, kiment a balkonra és ott állott, nézve a tengert, éppen úgy, mint egy héttel ezelőtt, amikor Le Breton belépett az életébe.

A világ éppen olyan fényes és csendes volt, mint akkor; a tenger morajló, végtelen ezüst tükörlap; a kertben kóbor szellők sóhajtoztak; és a levegő szinte nehéz volt a délszaki rózsák nagyszerű illatától.

Amint figyelte ezt a tájat, hirtelen erőtt vett rajta az óhaj, hogy lemenjen és megnéze, vajjon még mindig ott van-e Le Breton; az óhaj hamarosan elhatározássá változott.

— Hiszen természetes, úgysem fog várni kilenc órától éjjel utánig! — gondolta. De ugyanakkor úgy érezte, hogy el kell mennie! Hogy legalább egy percig ott kell lennie és látnia a helyet, ahol a férfi várakozott rá.

Gyorsan visszasietett a szobájába; azután kilépett a folyosóra; egy perc alatt lefutott a lépcsőkhöz és kint volt a kertben.

Amint kint volt a szabadban, a holdfény szinte odahúzta őt a forrás felé.

Amikor elérte a meghíresült helyet, senki sem látott ott. Határozottan csalódással a szívében, Pansy odafordult a tengerre néző fal felé és ott állott a holdfényben, merengő arccal tekintve a tenger szikrázó ezüst végtelenjére.

Most, hogy idejött és látta, hogy Le Breton már elment, határozottan sértve érezte magát!

(Folytatjuk.)

Kiadó: »Brassói Lapok« nyomdája.

KÖZGAZDASÁG

Mikor dilettánsok vezetnek egy bankot...

Egy „mobil bank” szomorú vagyontételei — Az Egyesült Közgazdasági Bank nagy finanszírozási ügyletei — A Mercur elnyelte a bankot

KOLOZSVAR. (A Brassói Lapok kiküldött tudósítójától. Az Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank mérlegének vagyontételei semmivel sem különbek, mint a teherételei és annál sem különbek, amilyenek azok a legelső tétel a készpénztétel mutatja. Láttuk, hogy ennek a készpénznek egy negyedrésze bebizonyítottan bon volt, — egy darabka papíros, három sor gépen írva és rajta egy tintaceruzás, elstetett bankvezérlő aláírás — és nem készpénz: — a többit se számolta meg senki. — A következő tétel a szelvények tétele, ez mindössze 3537.50 lej. (a részvényesek siettek itt felvenni az osztalékokat.) Iztán újra tekintélyes tétel következik: avista követelések különböző bankoknál 5.674.800 lej értékben. Avista követelés, ez azt jelenti, hogy a bank a maga főlős készpénzeiből a jó kereskedő óvatosságával más bankoknál helyez el bizonyos összegeket, mert ezek az összegek így is éppen rendeltetésére állanak, mintha a pénztárban volnának és még kamato is hoznak. Okos politika ez és minden erősen megalapozott bank így szokta tenni. Mi nem láttuk ezeket a tételeket és nem mondhatunk róla konkrét véleményt: de ha éppen szigorú igazságot akarnának a betétesek tudni, akkor jó lett volna egy, kissé elemezni ezt a ragyogó tétel is. Mert legalább is nem valószínű, hogy egy banknak, amely a múlt év végén már abban a helyzetben volt, hogy kénytelen volt és 5.6 millió lejnyi hátra szóló követelést az alapítókéja mindössze 8 millió korona volt és 5.6 millió lejnyi hátra szóló követelése, betétje lehetett volna egyes bankoknál. Azt hisszük, hogy itt is bizonyos tévedések fordultak elő a bank könyvelésében, vagy legalább a többi bankokkal fennálló viszony megítélésében.

Az ingatlanok tétele következik azután és ez a tétel végre vigasztaló momentumot hord magában. Mert az intézeti székházat mindössze 104.000 lejre, az intézet bérházait 3.7 millióra értékeli a mérleg. Szempillantásra látszik, hogy ez az értékelés messze elmarad a tényleges érték mellett. A bérházak 800.000 lejt hoznak tisztán, s az intézeti székház is meghozná ezt az összeget, ha bérbeadná. Végre egy kis tartalék, amely a betéteseknek majd jól jön, a sok szomorúság között.

A váltótárca tétele is megnyugtató. A váltók állománya 29.1 millió lejrel szerepel és ezt az anyagot alaposan átvizsgálták már azóta, — közben természetesen növekedett is ez az állomány, mert az intézet keretei ez év folyamán elég szép tempóban bővültek, — és gondos vizsgálat állapította meg, hogy ennek az állománynak a bonitása semmivel sem marad el egyetlenegy más intézet hasonló vagyontételének bonitása mellett sem. Ha bármely bankot arra kényszerítene, hogy egyik napról a másikra számoljon fel, akkor a mai viszonyok között mind egyiknek el kellene szenvednie 20—25 százalékos veszteséget, ha nem többet. S ha időt engednek az ügyek elrendezésére, akkor itt sem lesz több, sőt inkább kevesebb a veszteség. Ez tehát a vagyontételek másik szilárd részlete: az ingatlanban és a váltótárcaiban van eddig bizonyos fedezet az intézet sulyos tartozásaira.

A következő tételben ugyancsak hiába keresnénk ilyet. Az arány a bonitás tekintetében ennél éppen a fordítottja annak, mint amit a váltótárca mutat. Mert ha ott a veszteség nem lehet több 20—25 százaléknál, itt meg arra nem szabad számítani, hogy a kinnlevőségből több megtérülhessen 20—25 százaléknál.

A folyószámlaadósok között ugyancsak három nagy tétel szerepel. Ezek voltak az intézet mérész finanszírozásai. A Mercur vállalat, amely a Semlyén család tulajdona, a Heinrich féle szappangyár, amely a Jelzálogbank régi ügyfelei közé tartozott és azzal együtt került az új bankhoz és a laposvölgyi mangánbánya, amely meg a Hirsch család tulajdona. Hogy a végén kezdjük: a bányai alapítókéja 8 millió, tartozása a banknál 6—7 millió és az üzem szünetel. Készletei vannak és ezekből a készletekből most adott el száz vaggon próbára úgy, hogyha ez megtelel, akkor a vevő még további 900 vaggon vesz át, — azonban a bányauzem sorsa ma

Romániában ugyancsak kétséges. Ez a követeles tehát olyasmi, ami lehet még tényleg egyszer jó is, — de amihez nem szabad hozzászólni. Ezt likvidálni azt jelenti, hogy leírni, — forgalmi érték itt nem igen szerepel. A Heinrich gyárnál természetesen más a helyzet. A vállalat 7 millió lejrel tartozik a banknak, azonban csak ingatlanai, — tehát nem a gyári berendezés értéke ennek az összegnek legalább a kétszeresére rug, árukészlete is meghaladja ennek a tartozásnak az összegét, kinnlevősége csaknem az ingatlanainak értékével ér fel, úgyhogy itt bőséges fedezet van nemcsak erre a tartozásra, hanem azok is tulzott és rosszhiszemű hitelezések voltak, mintha a Heinrich gyárnak emiatt a bankbukás miatt zavarba kellene jutnia. Ezt a hét milliót tehát teljes egészében értéknek vehetjük.

Másként áll azonban a helyzet a Mercurral, amelynél az intézet egész romlásának okát kell keresnünk.

A Mercur elég tekintélyes vállalat, az kétségtelen. Erdély szeszgyárjai között a legnagyobb kontingense 3000 hektoliter, ennek a gyárnak van. Van szeszszabadraktára, két gyárépülete, 260 hold birtoka, a birtokon épületek, laktóházak. A becslés szerint 15 millió lej körül lehet keresni ennek a vállalatnak a tényleges értékét, — kedvező értékesítés esetén talán huszat is el lehet érni vele. Azonban itt van két súlyos hiba. Először az, hogy a vállalat részvényei nincsenek létben a banknál, tehát a banknak csak zálogjoga van arra; ezt a zálogjogot érvényesíthetik is, de ez mégsem jelenti azt, hogy a bank a magáénak mondhatná a vállalatot, — a második pedig az, hogy ennek a vállalatnak a tartozása a bankkal szemben nem kevesebb, mint 45 millió lej. És mivel az értékelésben nem lehet számítani arra, hogy ez talán így lesz, vagy amúgy lesz, hanem a nyers és sürgős helyzetképet kell abba felvenni, a becslők egyhangúan 10 millió lejnek tüntetik fel a vállalat realizálható értékét. Tehát ennél az egy vállalatnál van a banknak 35 millió kára. Ez az, ami ezt a bankot tönkretette, — a bányavállalat mellett.

Harmincöt millió kár egy vállalatnál, — ez több, mint talán a bank egész tényleges vagyona. És negyvenöt milliót hitelezni egyet lenegy vállalatnak, tehát többet, mint az alapítóké, a tartalékok és a betétek összege együttvéve, ez olyan határtalan könnyelműség, hogy ilyet nem lehet bankigazgató, ilyen csak dilettáns tehet. Ilyet csak az a Semlyén Hugó tehet, aki most gyermek módjára azzal védekezik, hogy nem ő, hanem a bátyja a hibás. A bátyja, aki sohasem volt a bank vezetői között, akit a család már a Mercurból is kiközösített, s aki lehetett rossz szelleme a családnak, de akinek a kedvéért nem volt joga Semlyén Hugónak egy egész banknak a létét tönkretenni.

Ez a dilettantizmus, ez az, amiért bűnhődni kell. Ez az erélytelenség, a hozzá nem értés; a könnyelmű intézkedéseknek egész láncolata, ami mind ebből fakad és egészen a büntető törvénykönyv határáig jut: ez az, amiért a bank egész vezetőségének számolnia kell a hitelezők előtt. És ez az, amiért aztán nemcsak ennek az egy banknak, nemcsak egy csomó jóhiszemű embernek, nemcsak hitelezőknek és adósoknak, akik a maguk hibáján kívül kerültek ebbe a csárvába, hanem az egész erdélyi bankszervezetnek szenvednie kell. Ezek a dilettánsok, ezek az úri műkedvelők, ezek az ügyvédek, bérlok és semmire ki nem képzett úri fiúk, ezek azok, akik miatt egyszerre hirtelen meggyűl annak, hogy az erdélyi pénzpiac megrendült, hogy itt a betevők pénze nincs biztonságban, hogy itt rendszabályok kellenek, hogy banktörvény kell, mert a szabad verseny megbukott, s hogy itt szüntelenül a vizsgálóbíróknak kell részen lennie a bankok ajtaja mellett. Ez olyan megbotránkoztatón bűne a Közgazdasági Bank tényleges vezetőségének, hogy emiatt annak írgi ma is a felleségrevonásban kell részesülnie.

A vagyontételek között még értékpapírok szerepelnek, — szerelnők látni a lejárt róluk; továbbá záloglevélköcsönök, amelyek természetesen szintén jók, mert jelzáloggal vannak fedezve, berendezés, amely szintén igen szerényen van értékelve s újra a kezesség és óvadékhitelek, amelyeknek az

Elsőrendű fiatal

száraz b ü k k tűzifa

házhöz szállítva 1000 Kg vágva L 870

1000 Kg. vágva és aprítva L 900

Zorn Antal

Egres-u 11 szám

5140

szége ugyanannyi, mint amennyit a teheroldalon láttunk, de amely itt sem kevésbé veszedelmes, mint ott. Mert ez is a Mercurral van összefüggésben és ez is úgy áll, hogy tehernek teljes egészében fennáll, vagyonnak azonban alig éri meg ennek az összegnek a negyedrészt, — ha ugyan annyit is meger. Tehát újabb hatalmas hiánynak a forrása a bankra nézve.

S ha most összszámoljuk, hogy mi van hát a banknak készpénze, látra szóló bankkövetelése nincs, ingatlanai megérnek 6 milliót, váltótárcaja meger 20—25 milliót, fedezett folyószámlakövetelése 10 milliót, értékpapírja alighanem semmit mert nem lehetetlen, hogy ezek saját értékpapírok, záloglevélköcsönök egy milliót, kezesség és óvadékhitelei jó, ha egy milliót: ez összesen 40 millió lej körül van, — 75.5 millió helyett, amit a mérleg oly pontos számokkal kimutat. Mert ne feledjük el, hogy ennél a banknál a bankat is könyvelték.

(Folytatjuk)

(x) A kormány a kereskedelmi kamarák véleményét kéri a kamatuzsora törvényre nézve. Bukarestből azt jelentik, hogy a kormány a kamatuzsora letörésére törvényjavaslatot tervez, s most azt az ország kereskedelmi és iparkamaráit hívta fel arra, hogy mondjanak véleményt ebben a kérdésben.

MEZŐGAZDASÁG

Az Erdélyi Gazdasági Egyesület márciusi kiállítása

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától. Az Erdélyi Gazdasági Egyesület növénytermelési szakosztálya 1928 év március hó 4—12-ig terjedő időben Kolozsváron rendezendő kiállításra összegyűjti az Erdélyben termelt tengeri és burgonya különböző fajtáinak, valamint a legújabb és egy ismeretterjesztő szakelődáson ismertetni fogják az egyes fajták előnyeit és hátrányait. Ismerteti azt, hogy mily talaj és mily megmunkálás mellett lehet az egyes válfajtáknak a legnagyobb sikert elérni.

A kiállításra való bejelentések 1928 év február hó 1-ig beküldendők az Erdélyi Gazdasági Egyet titkári hivatal címére. Részletes prospektus még nem jelent meg.

A kiállítás az alábbi csoportokra oszlik: Nemesített tengeri és burgonya válfajmagok.

Tengeri- és burgonyaművelési gépek és közök és anyagok.

Feldolgozott tengeri és burgonya (keményítő, cukor, dara, liszt).

Szakirodalom (nemesítési és termelési eljárások, üzemtervek, stb).

Növényvédelmi gépek, szerek, anyagok és műtrágyák.

Az érdeklődő gazdaközönség megkeresésére a kiállítás rendezésére vonatkozó kérdésekre az Erdélyi Gazdasági Egyet készségesen ad felvilágosítást és díjtalanul küldi meg a kiállítási prospektust.

Üzletáthelyezés!

N. b. üzletfeleimnek és a t. hölgyek és urak sz. tudomására hozom, hogy szabóságomat a Kolostor-utcából a nagyobb és kényelmesebb Szent János-utca 5 sz. alatti lakásba helyeztem át. Szabóüzletem szolid árai, garantáltan legjobb munkája és előnyös fizetési feltételei közismertek.

Kiváló tisztelettel:

GEORG FARSCH

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szó ára: 6 lei. - Vastagabb betűvel 12 lei. - Állást keresőknek 25% engedmény. - Legkisebb apróhirdetés ára 60 lei

Ugyanazon szövegű apróhirdetés többszöri feladása esetén minden három fizetett megjelenés után egy mezei-megjelenést adunk. Hirdetési díjak előre fizetendők. - Csak válaszbellyel felszerelt kérdézőkérdezőkre válaszolunk.

Minden előfizetőnek, aki az előfizetési díjjal nincsen hátralékban, mindaddig, amíg előfizetése tart, havonként egy tíz-szavas apróhirdetést teljesen ingyen közlünk a Brassói Lapokban. Aki valamely hónapban az ingyen hirdetésre szóló jogát nem veszi igénybe, az a következő hónapokban az elmult hónapokra visszamenőleg ezt a jogát már elvesztette. Ezzel szemben azonban joga van minden előfizetőnek későbbi, ezután következő hónapokra szóló jogát előre igénybevenni, még pedig annyi hónapra, ahány hónapra az előfizetési díjat ténylegesen előre befizette

Vétel — eladás

Eladó egy négytonás teherautó nagyon jó állapotban, gumi új, részletek is, állandó munka. Prejmer 487. E 575

Fő utcai üzlethelyiség olcsó berendezéssel, szép berendezéssel söröző elutazás miatt olcsón eladó, Cím 1098 szám alatt a kiadói hivatalban.

Atvennek tejszövetkezetet faluhelyen. Ajánlatokat 511. szám alatt a kiadó továbbítja.

Eladó felszámolás miatt Maros megyében a Lukafalvi fogyasztási szövetkezet hat szobás épülete, pince, istálló, melék helyiségek, teljes üzleti berendezés, kert, 37 000 lej értékű áruval nyílt árveresen 1928 január 20-án délután 2 órakor Lukafalván. Bónatpenz 15 000 lej. Felvilágosítást ad a felszámoló bizottság. 5082

Használt Chevrolet Hupomobil vagy Oldsmobil személyautót megvételre keresek. Niedermayer Géza, București, Str. Laborator 174. E 27

Eladó egy luxus-szárny. Megtekinthető Sbarcea Tivadar dr. Katalin-utca 8 szám alatti lakásban. 5066

Egy darab 20 lóerős keveset használt gázmotor keresünk megvételre. Hercules Teglagyar D. Cio-sani. E 5114

Megvételre keresek egy 3 tonás teherautót Alantokat ár minőség megjelölésével kérek. Szabó Karoly Csik-Csikó. 5115

Eladó 6 os Máv. cseplő szekrény és elevator, üzempes állapotban. 50-60 hold erdő fája, búkk és cser. v. a tól 5 km. Benkő Gábor, Eftalvazoltan. 5121

Eladók 18/24-es szel-szedhető 6 üléses, kitűnő állapotban levő N. A. G. autómobil. Érdeklődők forduljanak az autó tulajdonosához. Bukarest, Str. Scărițescu 11. 5120

Eladó szép szán megtekinthető Fehér 10 száloda Brassó, tulajdonos Demény Gábor Szt. Gheorghe hol egy modern hajtó kocsi és három eladók. E 55

Eladó vetomag. Tavaszburák gyöngye mázsánként 100 lej gyönyörű fejtett szem börtörő Hadnagy Vincze szörcei gazdaságában. Kovászna. E 56

Keresek megvételre jökarban levő Vulkanizáló berendezést kazannal, autógumi kaptalával. Fodor Árpád badogos Petro-seni. E 59

Eladó 4 HP. motor kerékpár, venni 12 HP. motor kerékpárt melék kocsival Költő Béla Cisanadia 575 1. E 5-

Eladó 1000-es Gözcséplő 900 motoros Hoffer Olasz-telek Udvarhely Megye, Sükeynel. E 70

Eladó egy garázura 1200-as gözcséplőgép Első Magyar gazdasági gépgyár, heretetővel vagy anélkül es egy drb. Clayton es Schutleworth 1100-as cséplőszekrény Király Mate Birchis. E 73

E adó egy 6-os feles villanymotor és egy alig használt 6 méteres új cili-der Hosszúfalvi 700. E 63

Eladó 3 hónapos farkaskutya Lőrincz János Desztelei ut 28. E 04

Diót, dióbelet bármily tételben legolcsóbban kerezethet Gál Bélánál Braşov, Lapu-u. 61. E 68

503 Fiat kocsit keveset használt, jó karban eladó. Gál E. Szt. Gheorghe Str. Máregesti 7. 5080

ארמון נשר libasir háj nabus mindentéle koser felvágott kapható Bodega, Fekete-utca 8. 8892

Csemege vaját nagyon barhova álaudóan szállít „Untus” Braşov, Strada Spitalu ui 57. E 02

4 lóerős benzínmotor jókarban olcsón eladó. Bender, Kathalin utca 35. 5135

Egy nagyon szép 3 éves 170 cm. magas piros cső dör Nonius Lip can eladó Klein Martin Szaszma-gyáros 175 szám Brassó mellett. 5138

Jökarban levő nagy férfivariógép 2000 lejért eladó. Hosszu utca 50. E 70

Használt férfi ruhák eladók. Érdeklődni Szabó fodorásznál Hátulsó Kö-bánya 1. E 80

2 vas kályha eladó. Érdeklődni Korház utca 57. E 83

Eladó szép családház Érdeklődni Hosszu-utca 104, vendéglőben Balosko. E 84

Allandóan kiváló minőségű borok kaphatók leszállított árban Sipos Andrásnál Türkös. E 85

Gyékény kasok bármily mennyiségben 60, 75 és 80 lej árban kaphatók azonnal bermentve Récsey Gyula nyug. v. jegyző Carei. E 83

Gyékény kasokban 40 család men azonnal vagy 40 dob val az összesen 80 család akacozva eladó. Récsey Gyula nyug. v. jegyző Carei. E 83

817 éves Stradivarius koncert hegedű eladó. Cím E 87 sz. alatt a kiadóban.

Eladó keveset használt faesztéra és gyalupad olcsón. Értekezni lehet E 89 szám alatt a kiadóban.

Állást nyerhet

Keresek önálló dolgozó épület lakatost Stoklassza Ferenc, Vasut u 45. 5101

A brassói vasuti éltetorem alkalmas borfűkakat (weinbursch) és kávé leányokat keres. 5064

Fehér himzőnőket keresek. Cím E 67 sz. alatt a kiadóban.

Egy jó munkás kerépgyártó segéd kerestetik azonnali belépésre. Ugyanott új kocsik és szán eladó. Szabó Márton kocsigyártó. Braşov, Hosszu-u 74. E 66

Keresünk mechanikust egy gateristat és fűtőt. Al. Niculescu fűrészgár Ploesti R. mányelvű ajánlatokat kerünk. 5124

Keresek egy ügyes tanuló leánykát cipőfűrészt készítéshez, ellátással, ki a háztartásban is segédkezik Vidékiek leány-ben. Gergely Lajos, Árva-ház-utca 7. E 72

Imecsfalvi Fejer tele üzlethez üzletvezetőt keresek. Vajna Gábor Sita Buzău ui. E 10

Pályázat üzletvezetői állásra. Kovasza és Vidéke Hangya fogyasztási szövetkezet igazgatósága pályázatot hirdet január 21-iki lejárattal: Állás elfoglalható azonnal. Legkésőbb február elsején. — Javada mazás vegyesforgalom után 4%, Monopoliari 1% Kenyelmek lakas az üzlettel kapcsolatosan. Üzletesszere fűtes világítás, Pénztáros nő, tanu ó az intézet által díjazva. Forgalom előbbi éveken 2 millió, jelen leg cirka 1.200.000, ami jó üzlet ember által fokozható. Óvadék legalább 50 000 lej kesspenz, amutan az intézet 10% kamatot fizet. Korondy Árpád, ügyvezető. 5119

Fényképész segédet vagy női fiók üzlet vezetőnek azonnali belépésre keres. Herter fényképész Medias. 5132

Állást keres

Háztartás minden ágában jártas komoly nő csekély fizetéssel háztartásvezetőnek anyahelyettesnek menni. Kovácsné Arad, Episcopul Radu 4. 5104

Szorgalmas, megbízható fiatalember bizalmi vagy hasonló állást keres. Cím 74 szám alatt a kiadóban.

Két intelligens varró-leány azonnali belépésre állást keres. Cím 5129 sz. alatt a kiadóban.

Felm a latlan állásom cserélném művezetői moz-donyfelvigyázóí vagy gépészállással közel Három-székhez, Brendörfer Frigyes Surduc jud. Salai. E 57

Egy 20 éves jó megjelenésű, vallásos intelligens **hadiárva** — tanító szülői gyermeke — aki győlyörden hímész és mindenféle kézimunkához ért elmenne intelligens családkhoz gyermekek mellé vagy idősebb házaspárhoz házikisasszonynak, esetleg vidékre is. Szíves megkeresések özv. Ferenczy Györgyné volt állami gyermektelepfelügyelő címre intézendők 5143

Lakás

Szoba konyha fiatal házaspár részére azonnal kiadó Gácsmajorban Cím Trebits, Szítás-utca 26. E 69

Jó forgalmu méhánikus üzletmetádnám Brassóban, Cím 5117 szám alatt a kiadóban.

Kisebb egy szoba konyhas lakás februártól kiadó Érdeklődni Kolostor-utca 10. E 65

Korona közelében 2 szoba butorozva kúon bejartokkal hölgyeknek vagy fiatalembereknek esetleg ellátással azonnara kiadó Cím 5183 szám alatt a kiadóban.

Csinosan butorozott 2 ágyas szoba kiadó. Árva-ház utca 51, em Eherntal. E 78

Honvéd-utca 12 sz. a. üzlethelyiség kiadó április 1-ére bekötözhető. m helynek is alkalmas. Érdeklődni Nagy János Zai-zoni-ut. E 79

Házasság

Házasságokat előke 8 körökben diszkrétén közvetít: **Bizony Ferenc** házasságközvetítő irodája. TIMISOARA IV. Bul. Berthelot 21. 5125

Külföldről hazatért 28 éves keresztény földbirtokos fiatal-embervagyok Mivel az élet egyedül nem szép, egy kicsi

teleséget keresek,

ki jó háziasszony és egyben hü feleség tudni lenni. Vagyonom megengedi, hogy szívem szerint válasszak. — Teljes című leveleket lehetőleg fényképpel ellátva „Husvétkor esküvő” jelíggel a kiadó továbbítja.

28 éves keresztény gyógy-szerész önállósítás céljából hozománnyal nőülne „Patikus” jelíggel kiadoba kér. E 61

Vegves

Igazolvány tények nek **Ambrus műtermében** tíz perc alatt készülnek Hosszu utca 16 sz. E 18

Hölgyek tigyemebe i Ondolálás, man cur, fejmosás legprecízebb kiszolgálás Voiaa nő fodrász szalon, Fekete utca 24. Bármelyik kiszolgálás 25 lei. 5069

Ásványvíz forráshoz. — kitűnő vegyelmézzel — pénzes társat keres. Cserény tanárné Satu-Mare tisztviselője. E 71

Bármilyen kézimunkát jutányosan vállal, kelímet előhuzni is, madeirá, ajurozást. özv. Fodorne Vár-utca 3. 5118

Primária Muncipiului, Braşov.

Nr. 30091/1927

Hirdetmény

a mézárosok és hentesek vasárnapi szünetjük ügyében.

Közhírét tétetik, hogy a mézárosok és hentesek szakosztályának közgyűlési határozata folytán, mely határozat a munkügyi felügyelőség által 3114 sz. jóvá lett hagyva, az összes mézárszék és hentesüzlet a téli hónapokban, azaz október hó 15-étől április hó 15-éig vasárnapokon és a törvényes ünnepeken egész napon keresztül zárva maradnak.

Braşov, 1928 január 3-án.

Primar: **Dr. C. Moga m. p.**

Secretar General: **Socaciu m. p.**

Ingyen

küldöm **szülőoltvány** árjagyrókamat mely az egész országban a legolcsóbb árakat és minden szülőbirtokosra nézve megfizethetetlen tanácsokat tartalmaz. A saját érdekében ne vegyen addig oltványt vagy bármilyen fajta vesszőt, míg át nem olvassa szövezesi útmutatómat. Cím: **I. SZUCS** sző őtelep 26. **Diosig jud. Bihor** Viszonteladók magas jutalek mellett kerestetnek.

Mini a réger potahőre, Hecoval ragyogó cipője lenye.

Gyártják: **„HECO”** HEITZ & THEIL, SIBIU. 2701

Des siebenbürgisch-Deutsches

Tageblatt

(Gründungs-Jahr 1874)

ist die politisch führende Stimme der deutschen Volksgemeinschaft in Rumänien.

Das beste Nachrichtenblatt und werbekräftigste Anzeigenorgan.

Zeitschriften wegen Bezug und Anzeigenveröffentlichung an die Verwaltung des:

„Siebenbürgisch-Deutsches Tageblattes” Hermannstadt — Sibiu (Rumänien) Königin Marienstraße Nr. 28

Jó testiápolás

jó kozmetikai, parfüm- és hygienikus szereket kíván.

Julius E. Deutsch drogueria Brassó,

Alapítva 1890 ben.

2785 II.